ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

31ՐԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 26 (1526) ՇԱԲԱԹ, ՅՈՒԼԻՍ 16, 2011
VOLUME 31, NO. 26 (1526) SATURDAY, JULY 16, 2011

Պաշտօնաթերթ Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան Արեւմտեան Ամերիկայի

MASSIS Weekly
1060 N. Allen Ave. Suite 101
Pasadena, California 91104

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱՒ ՁԱԽ ՈՒԺԵՐՈՒ ՀԱՄԱԽՄԲՄԱՆ ՁԳՏՈՂ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

ՀՀ Կառավարութեան նիստերու դահլիճէն ներս տեղի ունեցած համաժողովի մասնակիցներու ընդհանուր տեսարանը

Մարտ 9-ին ՀՀ Կառավարութեան նիստերու դահլիճէն ներս տեղի ունեցաւ համաժողով՝ «Դեմոկրատական սոցիալիզմի համակարգի հաստատման հեռանկարը «Հայաստանի մէջ» նիւթին շուրջ: Ձախ ուժերու համախմբման ձգտող այս համաժողովը կազմակերպած էին Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան Հայաստանի շրջանի Վարիչ Մարմինը, ինչպէս նաեւ Հայաստանի Դեմոկրատական կուսակցութիւնը:

Համաժողովին հիւրաբար ներկայ էին Հայաստանի տարբեր քաղաքական կուսակցութիւններ՝ «Ժառանգութիւն», ՀՅԴ, ԱԺՄ, ինչպէս նաեւ առանձին հասարակական գործիչներ:

Համաժողովի բացումը կատարեց Դեմոկրատական կուսակցութեան առաջնորդ Արամ Սարգսեան, որ իր ելոյթին մէջ անդրադարձաւ Հայաստանի տնտեսական տխուր իրողութեան եւ յիշեց հրատապ այն խնդիրները, որոնց լուծման ժամկէտները արդէն իսկ սպառած են:

«Այն խոշոր գործարարները, որոնք գործել են ու գործելու են օրինական դաշտում ու կ՛ենթարկուեն հասարակական պահանջին, կ՛ընդունեն պրոգրեսիւ հարկման սկզբունքը, որով էապէս կը կրճատուի սոցիալական աղետալի բեւեռացումը, նրանց գործունէու-

Շար.ը էջ 4

ՕՊԱՄԱ ԵՒ ՄԵԴՎԵԴԵՒ ՔՆՆԱՐԿԱԾ ԵՆ ՂԱՐԱԲԱՂԵԱՆ ՀԱՐՑԸ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՆԱՄԱԿԸ ՅԱՆՁՆՈՒԵՑԱՒ ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻՆ

Երկուշաբթի, Յուլիս 11-ի երեկոյեան Ռուսաստանի եւ Միացեալ Նահանգներու նախագահները հեռաձայնային խօսակցութիւն ունեցած են, որու ընթացքի քննարկած են նաեւ ղարաբաղեան հարցի լուծման առնչուող հարցերը:

Քրեմլինի կողմէ տարածուած պաշտօնական հաղորդագրութեան համաձայն, որպէս ԵԱՀԿ Մինսկի խումբի համանախագահող երկիրներու ղեկավարներ՝ Դիմիտրի Մեդվեդեւ եւ Պարաք Օպամա մտքեր փոխանակած են հակամարտութեան կարգաւորման շուրջ: Միացեալ Նահանգներու նախագահը բարձր գնահատական տուած է այն ջանքերուն, որ կը գործադրէ Ռուսաստանի առաջնորդը այս ուղղութեամբ, մասնաւորապէս, Կազանի մէջ վերջերս կայացած՝ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի նախագահներու հանդիպման ժամանակ:

Միեւնոյն ժամանակ, երկու կողմերը պատրաստակամութիւն յայտնած են, հետագային եւս փոխհամաձայնեցուած քայլեր ձեռնարկել, օգնելու Պաքուին եւ Երեւանին՝ գտնել հակամարտութեան խաղաղ լուծումը:

Միւս կողմէ, անցեալ շաբաթավերջին, նախագահ Մեդվեդեւ Երեւան եւ Պաքու գործուղած է արտաքին գործոց նախարար Սերգէյ Լաւրովը: Ան երկու երկիրներու Հայաստանի նախագահներուն փոխանցած է Ռուսաստանի նախագահի նամակները:

Սերժ Սարգսեանի հետ ունեցած իր հանդիպումէն ետք, Լաւրով ըսած է թէ, Հայաստանի նախագահը ամենայն ուշադրութեամբ կ՛ուսումնասիրէ Ռուսաստանի նախագահի առաջարկները, եւ կը պատրաստէ իր պատասխանը:

«Հայաստանի նախագահը վերահաստատեց բարձր գնահատականը [ԵԱՀԿ-ի Մինսկի խումբի] համանախագահներու գործունէութեան, Ռուսաստանի Դաշնութեան

Շար.ը էջ 4

ԷԴՈՒԱՐԴ ՇԵՒԱՐԴՆԱՁԷԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԿՐՆԱՅ ՀՈՂԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼ ՎՐԱՍՏԱՆԻՆ

Վրաստանի նախկին նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձէ հարցազրոյցի մը ընթացքին ըսած է որ, Հայ Առաքելական եկեղեցւոյ իրաւաբանական անձի կարգավիճակ շնորհելու մասին օրէնքի ընդունումէն ետք, բացառուած չէ, որ Հայաստան հողային պահանջներ ներկայացնէ Վրաստանին:

Վրաստանի նախկին նախագահը յայտնած է, որ այդ օրէնքը բացասական ազդեցութիւն պիտի ունենայ Վրաստանի մէջ պետութիւն-եկեղեցի յարաբերութիւններուն վրայ:

«Այդ որոշմամբ խորհրդարանն ու նախագահը իրենք գիրենք հակադրեցին Վրաստանի պատրիարքին: Իսկ այդ պիտի ունենայ բացասական ազդեցութիւն,- ըսած է Շեւարդնաձէ, նշելով, որ վրացի պատգամաւորները պէտք է ներողութիւն խնդրեն պատրիարք Իլիա երկրորդէն:

Շեւարդնաձէի կարծիքով, օրէնքին մէջ տեղ գտած որոշ դրոյթներ հնարաւորութիւն կու տան հայերուն՝ պահանջներ ներկայացնելու ոչ միայն եկեղեցիներու, այլեւ Վրաստանի տարածքներու նկատմամբ:

«Սակայն յոյսով եմ, որ այդ տեղի չ՛ունենար: Այնտեղ կան խելացի մարդիկ, որոնք գիտեն, թէ քանի անգամ Վրաստանը իրենց փրկած է եւ ան հիմա եւս հայերուն օդի պէս պէտք է»,- ըսած է Էդուարդ Շեւարդնաձէ:

Յիշեցնենք, որ Վրաստանի խորհրդարանը անցեալ շաբաթ փոփոխութիւններ մտցուց «Քաղաքացիական օրէնսգրքին» մէջ, որու համաձայն, Վրաստանի մէջ կրօնական կազմակերպութիւնները, որոնց շարքին՝ Հայ Առաքելական եկեղեցին, իրաւաբանական անձի կարգավիճակ պիտի ունենան: Այդ որոշումը զանգուածային բողոքի ալիք բարձրացուց եւ Վրաց կաթողիկոս-պատրիարք Իլիա Երկրորդի ու նախագահ Միխէիլ Սահակաշվիլիի վարչակազմի միջեւ լուրջ հակասութիւններու պատճառ դարձաւ:

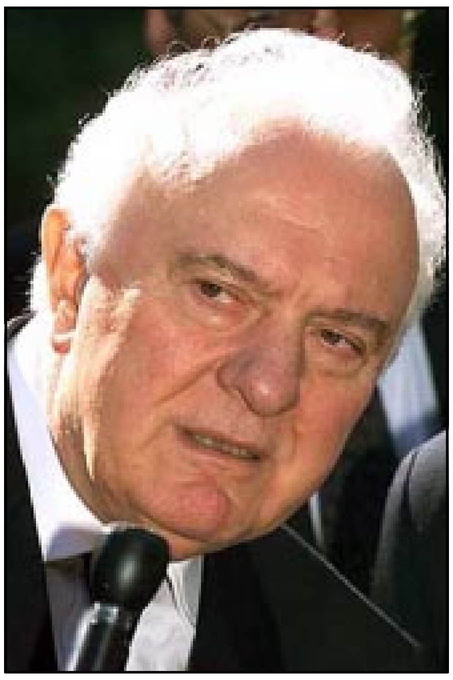

Վրաստանի նախկին նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձէ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԱԿՉՈՒԹԵԱՆ 44 ՏՈԿՈՍԸ ԱՊԱԳԱՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՄԷՋ ՉԻ ՏԵՍՆԵՐ

Յուլիս 11-ին կայացած ասուլիսի ընթացքին ՄԱԿ-ի բնակչութեան հիմնադրամի հայաստանեան գրասենեակի գործադիր ներկայացուցիչ Գարիկ Հայրապետեան փոխանցեց միջազգային կազմակերպութեան կողմէ պատրաստուած վերջին տուեալները: Մինչեւ Նոյեմբեր աշխարհի բնակչութեան թիւը կը հասնի 7 միլիարդի, սակայն, ըստ վիճակագիրներու կանխատեսումներուն՝ 2050-ին հայաստանաբնակներու թիւը, այսօրուայ հետ համեմատած, աւելի նուազ կ՛ըլլայ:

Ասուլիսին ներկայացուեցան ՄԱԿ-ի 2009-ին կատարած հետազօտութեան արդիւնքները, ըստ որոնց, Հայաստանի մէջ յառաջիկայ երեք տարիներուն յաջորդ երեխան ունենալու պատրաստակամութիւն յայտնած է հարցուածներու 16%-ը, լիարժէք բացառած է՝ 68%-ը, իւրաքանչիւր երիտասարդ ընտանիքի երեխաներու միջին թիւը կազմած է 1.5, մինչդեռ պարզ վերարտադրութեան համար անհրաժեշտ է 2.1 երեխայ:

Հարցախոյզի մասնակիցներուն 44%-ը յայտնած է որ ապագան Հայաստանի մէջ չի տեսներ:

Ըստ Աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերու նախարարութեան ժողովրդագրութեան բաժնի պետ Վանիկ Բաբաջանեանի՝ աշխարհի մէջ ոչ մէկ վիճակագրութիւն չի կրնար նշել ժողովրդագրութեան բացասական միտումներու բոլոր պատճառները: Բնակարանային պայմաններ, աշխատանքային պայմաններ, առողջապահական վիճակ, ծնող ըլլալու պատրաստակամութիւն...

Ըստ Բաբաջանեանի՝ անհիմն են այն խօսակցութիւնները, թէ Հայաստանի մէջ արտագաղթը աղէտալի չափերու կը հասնի կամ վտանգաւոր չափերու կը հասնի ժողովրդագրութիւնը: «Ջեմ կարող ասել, թէ ժողովրդագրութեան բարելաւման ուղղութեամբ կատարուող քայլերը բաւարար են, սակայն իրականացւում են ծրագրեր՝ նպաստելու ծնունդների թիւի աւելացմանը, առողջապահական խնդիրների ապահովմանը եւ սոցիալական խնդիրների լուծմանը»,- ըսաւ ան:

ՃԻՇՏԸ «ՖՈՐԲՍ» ԱՄՍԱԳՐԻՆ ԴԱՏԻ ՏԱԼՆ Է

ԳՐԻԳՈՐ ՈՍԿԱՆԵԱՆ

Աշխարհահռչակ «Ֆորբս» ամսագրի հրապարակած տուեալները մեծ իրարանցում են առաջացրել իշխանական շրջանակներում, ընդ որում՝ իրարանցումը բաւականին տարօրինակ է: Իշխանական քարոզչամիջոցներն, օրինակ, անցել են հակայարձակման ու փորձում են ապացուցել, որ «Ֆորբսը» տուեալ դէպքում օբիեկտիւ չէ, նրանք յայտնի չէ, թէ ինչի հիման վրայ են եզրակացրել, որ Հայաստանի տնտեսութիւնն աշխարհի վատագոյն տնտեսութիւնների վարկանիշային աղիւսակում նախավերջինն է (մեզանից վատ վիճակում է միայն Մադագասկարը) եւ այլն:

Բանն այնտեղ է հասել, որ Հայաստանի կառավարութիւնն արդէն պարզաբանումներ է պահանջել ամսագրից: Իզուր էլ պահանջել են. դրա փոխարէն պէտք էր այդ աղիւսակի հեղինակին հրաւիրել Հայաստան ու մի լաւ պատիւ տալ, իսկ եթէ չխելօքանար՝ բռնել մի լաւ տփել: Բա ինհարկէ. Թող միւս անգամ չհամարձակուի մեզ համեմատել ինչ-որ Զիմբաբուէի կամ Մոզամբիկի հետ եւ իմանայ, որ երբ մենք Թատրոն ունէինք...

տառակութիւն: Էլ ինչպէ՞ս կարելի է լուրջ ընդունել նման հեղինակի ուսումնասիրութիւնները:

Բայց իսկապէս, մի կողմ թողնենք իշխանութիւնների անյօդաբաշխ առարկութիւնները եւ փորձենք հասկանալ՝ ինչո՞ւ ենք յայտնուել նախավերջին տեղում, եթէ բնակչութեան կենսամակարդակի առումով Հայաստանից շատ աւելի վատ երկրներ կան: Խնդիրն էլ հենց այն է, որ «Ֆորբսի» հրապարակած վարկանիշային աղիւսակը ոչ թէ «ակնթարթային գնահատական է, այլ գործընթացների վերլուծութիւն: Պարզ ասած՝ Մոզամբիկում կամ Սվազիլենդում այսօր վիճակն իսկապէս շատ աւելի վատ է, քան Հայաստանում (այստեղ առարկելու բան չկայ), բայց եթէ ներկայ միտումները պահպանուեն, մի քանի տարի անց նոյն Մոզամբիկը կամ Սվազիլենդը կը մնան նոյն ծայրայեղ աղքատ երկրները, իսկ Հայաստանը պարզապէս դեֆոլտի կ՚ենթարկուի: Ինչո՞ւ: Որովհետեւ Հայաստանի արտաքին առեւտրային հաշուեկշռի «մինուսը» գերազանցում է ՀՀ տարեկան բիւջէն, արտաքին պարտքը սպառնալի չափերի է հասնում, արտա-

> Պէտք էր այդ աղիւսակի հեղինակին հրաւիրել Հայաստան ու մի լաւ պատիւ տալ, իսկ եթէ չխելօքանար՝ բռնել մի լաւ տփել

մնացածը գիտէք:

Լաւ, բայց ի՞նչ էր գրել այդ ամսագիրը: Գրել էր, որ 2009-ին Հայաստանի տնտեսութիւնը 15 տոկոս անկում է ունեցել: Մերոնք աղմկում են, թէ չէ՛, 14.5 տոկո՛ս անկում է եղել (իրական անկումն, իհարկէ, մօտ 25 տոկոս է եղել, բայց այդ մասին ոչ մէկը չի խօսում): Ամսագիրը գրել է, որ Հայաստանում ինֆլյացիան 7 տոկոսից բարձր է, մէկ շնչին բաժին ընկնող համախառն ներքին արդիւնքը 3 հազար դոլարից ցածր է, երկրի էներգետիկան մեծ կախուածութիւն ունի Ռուսաստանից եւ Իրանից եւ այլն: Հիմա այս տուեալներից ո՞րն է սխալ: Ուշադրութիւն դարձրէք՝ ամսագիրը դեռ մի բան էլ մեր նկատմամբ բարեհաճ էր գտնուել ու չէր գրել, որ Հայաստանից տարեկան արտագաղթում է երկրի բնակչութեան 5 տոկոսը (!), որ բնակչութեան մէկ երրորդը ծայրայեղ աղքատ է, եւ այդպէս շարունակ: Ու գիտէ՞ք, թէ ինչ առարկութիւններ են բերում իշխանական քարոզիչները: Ասում են՝ աֆրիկեան որոշ երկրներում սովից երեխաներ են մահանում, նոյնիսկ մարդակերութեան դէպքեր են լինում, իսկ մեզ մօտ նման բաներ չկան, հետեւաբար՝ մեր վիճակն աւելի լաւ է: Աչքներս լոյս, մնում էր, որ այդպիսի բաներ էլ լինէին: Զնայած՝ այդ դէպքում էլ Տիգրան Սարգսեանը երեւի կը յայտարարէր, որ դա մեր մեծագոյն նուաճումն է, որովհետեւ սովից մահանում են թոյլ երեխաները, եւ ապագայում ուժեղ սերունդ ենք ունենալու: Հա, չմոռանանք ամենակարեւոր փաստարկը: Բանից պարզւում է՝ «Ֆորբսի» այդ հեղինակը մակրոտնտեսական ցուցանիշներից բացի զբաղւում է նաեւ առագաստանաւային սպորտով: Ինչպիսի խայ-

գաղթն ու գնաճն էլ վաղուց արդէն դուրս են եկել վերահսկողութիւնից: Պարզ ասած՝ եթէ տնտեսական անկում արձանագրած երկրները համեմատենք լեռան լանջով ցած գլորուող քարերի հետ, ապա այնքան էլ մեծ նշանակութիւն չունի, թէ տուեալ պահին որ քարը որ կէտում է գտնւում: Շատ աւելի կարեւոր է, թէ որն ինչ արագութեամբ է գլորւում: Իսկ մեզ մօտ այդ արագութիւնն ահաւոր մեծ է, ընդ որում՝ արդէն իսկ որեւէ տրամաբանութեան չենթարկուող: Միայն մի օրինակ բերենք: Այս տարի, եթէ նկատել էք, լաւ էլ ծիրանի բերք կայ, առաւել եւս՝ անցած տարուայ համեմատ: Բայց այս տարի բնակչութեան 70 տոկոսը ոչ մի հատիկ ծիրան չի կերել ու չի էլ ուտելու, որովհետեւ թանկ է: Թէ ինչու է թանկ՝ հասկանալի է. որովհետեւ արտահանում են: Բայց ինչպէ՞ս է պատահում, որ գիւղացիները չեն հարստանում: Ուէ՞ մէկը Հայաստանում, տեսե՞լ է հարուստ գիւղացի: Խօսքը հենց այս մեխանիզմների մասին է, որոնց արդիւնքում երկրի տնտեսութիւնը փլուզւում է, ու մարդիկ արտագաղթում են:

Իսկ «Ֆորբս» ամսագրին հաստատ արժէ դատի տալ ու մի 3 միլիոն դրամ պահանջել: Միայն թէ «հայցուոր կողմի» ներկայացուցիչը չպէտք է Տիգրան Սարգսեանը լինի, հակառակ դէպքում ամսագիրը դա կ՚օգտագործի որպէս իր իրաւացիութիւնը հաստատող «իրեղէն ապացոյց»:

«ԶՈՐՐՈՐԴ ԻՆՔՆԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ»

ԻՆՉՈՒ Է ՇՏԱՊՈՒՄ ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆԸ

ՅԱԿՈԲ ԲԱԴԱԼԵԱՆ

Հետաքրքրական է, որ Սերժ Սարգսեանն այս անգամ շատ արագ արձագանքեց Հայ Ազգային կոնգրէսին: Սովորաբար, երկխօսութեան այս գործընթացի փետրուարեան մեկնարկից սկսած, Սերժ Սարգսեանն արձագանքում էր կոնգրէսի «ջրբաժանային» հանրահաւաքների նախօրէին, կամ գոնէ ընդամէնը մի քանի օր առաջ: Այսինքն նա արձագանքելու ժամանակը հնարաւորինս ձգում էր:

Բայց այս անգամ Սերժ Սարգսեանը կարծես թէ ժամանակից մօտ երկու ամիս «առաջ է ընկել»: Կոնգրէսը Յունիսի 30-ի հանրահաւաքում նրան տուեց ժամանակ մինչեւ Սեպտեմբեր, իսկ նա դեռ Յուլիսի կէսը չեղած յայտարարում է կոալիցիայի պատուիրակութիւն ձեւաւորելու մասին:

> Սերժ Սարգսեանի համար դա գուցէ այդքան էլ մեծ զիջում չէ, կամ զիջում է ժամանակային առումով միայն, ոչ թէ բովանդակային: Ի վերջոյ, Սերժ Սարգսեանն ինչ է կորցնում ընդդիմութեան հետ պատուիրակութիւններով երկխօսելիս

Ինչու է շտապում Սերժ Սարգսեանը: Ինչն է նրան այդպէս շտապեցնում: Հազիւ թէ սոցիալ-տնտեսական վիճակը, որովհետեւ ինչ-ինչ, բայց ամառն այդ առումով այսպէս ասած բնական, սեզոնային թեթեւացման շրջան է: Հետեւաբար այդ տեսանկիւնից նա թերեւս կարիք չունէր շտապելու եւ կարող էր մինչեւ Սեպտեմբեր համբերել:

Ըստ ամենայնի, ազդեցութիւն ունի Ղարաբաղի հակամարտութեան կարգաւորման յետկազանեան գործընթացը, դրա նկատելի ակտիւութիւնը: Կարո՞ղ էր արդեօք այստեղ Սերժ Սարգսեանի համար լինել իրավիճակ, որ նրան ստիպէր ներքաղաքական գործընթացում գնալ սովորականից տարբերուող օպերատիւութեամբ զիջման:

Ինչպէս յայտնի է, Ռուսաստանը ներկայացնում է նոր առաջարկներ, կամ նոր մօտեցում: Յայտնի է նաեւ, որ Կազանից յետոյ Հայաստանը յայտարարել է, թէ Ադրբեջանի մերժման պատճառով է, որ չի կայացել համաձայնութիւնը: Հետեւաբար, եթէ ռուսները նոր առաջարկ են ներկայացնում, կամ նոր մօտեցում, դա կը նշանակի, որ փորձում են աւելի յարմար պայման ստեղծել հենց Ադրբեջանի համար: Չէ որ նա էր, գոնէ ըստ հայկական կողմի, կազանում ընդդիմացել ներկայացուած տարբերակին: Դա էլ իր հերթին հիմք է տալիս ենթադրել, որ ռուսների նոր մօտեցումն այդքան էլ նպաստաւոր չէ Հայաստանի համար: Ընդհանրապէս, մեղմ ասած կասկածելի էր մինչ այդ եղած տարբերակի նպաստաւորութիւնը: Իսկ նոր մօտեցման պարագայում նպաստաւորութիւնն էլ աւելի կասկածելի է դառնում:

Յիշարժան է, որ մինչ Լաւրովը տարբերակը կը բերէր Հայաստան, իսկ յետոյ Ադրբեջան, Սերժ Սարգսեանին է զանգահարում Հիլարի Քլինթոնը: Գաղտնիք չէ, որ եթէ Հայաստանին անհրաժեշտ լինի ընդդիմանալ կարգաւորման որեւէ տարբերակի, այն էլ Ռուսաստանի ներկայացրած, ապա նրա համար կենսական անհրաժեշտութիւն է դառնում Արեւմուտքի աջակցութիւնն այդ գործին: Չի բացառւում, որ ԱՄՆ Սերժ Սարգսեանին յայտնել է ռուսների նոր տարբերակը մերժելու հարցում անհրաժեշտ աջակցութիւն, բայց դրա դիմաց պահանջել, որ Սարգսեանը ներքաղաքական գործընթացում գնա զիջման եւ այսպէս ասած «չընկնի» Գալուստ Սահակեանի «խելքին»:

Բայց, նաեւ արժէ նկատել, որ Սերժ Սարգսեանի համար դա գուցէ այդքան էլ մեծ զիջում չէ, կամ զիջում է ժամանակային առումով միայն, ոչ թէ բովանդակային: Ի վերջոյ, Սերժ Սարգսեանն ինչ է կորցնում ընդդիմութեան հետ պատուիրակութիւններով երկխօսելիս: Կարծես թէ ոչինչ: Փոխարէնը շահում է ժամանակ: Իսկ եթէ գործընթացում ռիսկ էլ կայ, ապա այդ ռիսկը Սերժ Սարգսեանի համար հաստատ աւելի մեծ չէ, քան Հայ ազգային կոնգրէսի համար: Հետեւաբար երեւի թէ երկխօսութեան գնալու հարցում Սերժ Սարգսեանին առանձնապէս շատ համոզելու կամ ճնշելու կարիք էլ չկայ, թէեւ իհարկէ նա անկասկած կը փորձի տպաւորութիւն թողնել, որ շատ մեծ զիջում է անում դրան գնալով:

«ԼՐԱԳԻՐ»

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՉԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ՝
ԳԱԲՐԻԷԼ ՄՈԼՈՅԵԱՆ
ՍԱՀԱԿ ԹՈՒԹԾԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹ ՏԷՐ ԴԱՒԻԹԵԱՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ
ԼԵՆԱ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E:Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)

Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA $50.00, Canada $60 (Second Class), $80.00 (Air Mail)
Overseas $85.00 (2nd Class Mail), $125.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.

Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ՄԱՍԻՍ
ԱՄԵՆԱՎՍՏԱՀԵԼԻ ԱՂԲԻՒՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԴԵՌ ՉՈՒՆԻ ԸՆԴԴԻՄՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏ ԵՐԿԽՕՍՈՒԹԵԱՆ ԻՐ ՕՐԱԿԱՐԳԸ

Իշխանութիւնը եւ ընդդիմութիւնը քննարկումների ժամանակ սակաւ թիւով հարցերի կարող են անդրադառնալ: «Ազատութիւն» ռադիոկայանի հետ զրոյցում այդ մասին ասաց ընդդիմութեան հետ երկխօսելու համար իշխանութեան կողմից ձեւաւորուած աշխատանքային խմբի հանրապետական անդամ Գագիկ Մինասեանը:

Պատգամաւորի խօսքով՝ աշխատանքային այդ խումբը ձեւաւորուել է Սերժ Սարգսեանի Յունիսի 17-ի անդրադարձի հիման վրայ, որտեղ նախագահը հարցերի չորս խումբ էր առանձնացրել, դրանց լուծման համար էլ կոնկրետ հասցէատէրեր նախանշել:

Աշխատանքային խմբի լիազօրութիւնները նախագահի անդրադարձում յստակեցուած են, յաւելեց Գագիկ Մինասեանը՝ մանրամասնելով. - «Չորս խմբի համար էլ ինքը նախատեսել էր պատասխանատուներ: Հարցերը, որոնք պէտք է վերաբերեն ընտրութիւններին՝ նախագահը ասել էր, որ նրանք [ընդդիմութիւնը] պէտք է համագործակցեն Ազգային ժողովի նախագահի հետ, սոցիալ-տնտեսական բնոյթի հարցերը՝ վարչապետի հետ, այն հարցերը, որոնք ենթակայ են նախագահի կարգաւորմանը՝ նախագահի աշխատակազմի ղեկավարի հետ, եւ այն հարցերը, որոնք ընդհանուր բնոյթի են՝ ներքին եւ արտաքին քաղաքականութեան ռազմավարական խնդիրներն են, ապա այս աշխատանքային խմբի հետ պէտք է քննարկեն»:

«Այսինքն, բաւականին սակաւ խմբի հարցեր կան, որոնք, կարծում եմ, պէտք է քննարկենք», - եզրակացրեց հանրապետական պատգամաւորը:

Իշխանութիւնների հետ երկխօսելու համար Հայ ազգային կոնգրէսը պատուիրակութիւն էր ձեւաւորել դեռ Յունիսի սկզբին, պատուիրակութեան կազմում ընդգրկուել էին հինգ անդամներ:

Թէեւ իշխանութեան տարբեր ներկայացուցիչներ բացառում էին, որ Հայ ազգային կոնգրէսի հետ երկխօսելու նպատակով պատուիրակութիւն կը կազմեն, սակայն պատուիրակներ, այնուամենայնիւ, ընտրուեցին:

Իշխանութիւնը դեռեւս չունի իր օրակարգը: Իսկ ընդդիմութիւնը պնդում է, որ իշխանութիւնների հետ կը երկխօսի մէկ՝ արտահերթ ընտրութիւններ անցկացնելու հարցի շուրջ: Իշխանութիւնը բացառում է երկխօսութիւնը այդ հարցի շուրջ ծաւալելու հնարաւորութիւնը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԱԿՉՈՒԹԻՒՆԸ ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆՈՒՄ 2 ՏՈԿՈՍ Է ԿԱԶՄՈՒՄ

Առկայ ստանդարտներով Հայաստանն արդէն ծերացած երկիր է: Այս մասին ասաց անկախ փորձագէտ, ժողովրդագիր Ռուբէն Եգանեան՝ յաւելելով, որ ծերացումը համաշխարհային հիմնախնդիր է, եւ սպառնում է բոլոր երկրներին, բացառութեամբ՝ աֆրիկեան մի քանի երկրների:

Աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարութեան ժողովրդագրութեան բաժնի պետ Վանիկ Բաբաջանեանը նշեց, որ կառավարութիւնն իրականացնում է մի շարք ծրագրեր, թեպէտ դրանք չի կարելի համարել բաւարար: «Իրականացւում է ծննդօգնութեան նպատակային ծրագիրը, որի շրջանակում ծննդօգնութիւնն անվճար է, երրորդ եւ աւելի երեխայի խրախուսման համար ընտանիքին տրամադրւում է 450 հազար դրամ պարգեւ եւ երիտասարդ ընտանիքներին մատչելի բնակարաններ. այսօրուայ դրութեամբ 425 վարկ է ֆինանսաւորուել, որոնցից 175-ը մարզերում»,- ասաց նա:

«Ես կարծում եմ, որ մենք պիտի խթանենք երկրորդ երեխայի ծնունդը. նկատւում է մէկ երեխայով ընտանիքների թուաքանակի ընդլայնում»,- ասաց Ռուբէն Եգանեանը: Ըստ նրա՝ տարածաշրջանի բնակչութեան մէջ հայերի թիւը 2%-ից էլ պակաս է, եւ առաջիկայ տասը տարիներին կարող է նոյնիսկ 1%-ից իջնել. «Մեր սահմանակից երկրները շարունակում են բնակչութեան ընդլայնուած վերարտադրութիւն, մեզ մօտ ծնունդները 14 հազարով աւելին են մահացողներից, սակայն մենք ունենք նեղացում՝ այսինքն՝ մայրական-հայրական սերունդը պարզ ձեւով իրեն չի վերարտադրում»,- ասաց նա:

ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ՄԱՐԴԻԿ ՉԵՆ ՎՍՏԱՀՈՒՄ ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԵՌՈՒՍՏԱԱԼԻՔՆԵՐԻՆ

Հայաստանում հարցուածների 39 տոկոսը չի վստահում տեղական հեռուստաալիքներին: Այդ մասին ասւում է «Հանրային կարծիքը հայկական լրատուամիջոցների մասին 2011 թուականին» հետազօտութեան մէջ, որն իրականացուել է Եւրասիա հիմնադրամի, Երեւանի մամուլի ակումբի, «Internews»-ի, Կովկասեան հետազօտական կենտրոնի կողմից, ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալութեան (USAID) աջակցութեամբ:

Տեղական հեռուստաալիքների տրամադրած տեղեկութեանը վստահում է հարցուածների միայն 10 տոկոսը: Տեղական ալիքների նկատմամբ համեմատական վստահութեան մակարդակը կազմում է 42 տոկոս, իսկ մասնակի եւ լիակատար անվստահութիւնը կազմում է 25 եւ 14 տոկոս համապատասխանաբար:

Ազգային ալիքներին վստահում են 8 տոկոսը, 33 տոկոսը որոշակի կամ լիակատար անվստահութիւն ունի ազգային ալիքների նկատմամբ:

Յատկանշական է, որ տեղական, նաեւ ազգային թերթերին, ազգային եւ տեղական ռադիոյին աւելի քիչ են վստահում՝ ընդամէնը 5 տոկոս: Առցանց հրապարակումներին վստահում են հարցուածների 7 տոկոսը:

Նշենք, որ հետազօտութիւնն իրականացուել է 1400 տնային տնտեսութիւններում Հայաստանի բոլոր մարզերում եւ մայրաքաղաքում՝ սկսած 2010 թուականի Նոյեմբերից:

ՄԵԿՆԱՐԿԵԼ Է 8-ՐԴ «ՈՍԿԷ ԾԻՐԱՆԸ»

Ֆրանսացի դերասանուհի Ֆաննի Արդան վարչապետ Տիգրան Սարգսեանի հետ կը քայլեն կարմիր գորգի վրայով՝ «Ոսկէ ծիրանի» բացման արարողութեան ժամանակ

Կիրակի, Յուլիս 10-ին Երեւանում մեկնարկել է «Ոսկէ ծիրան» միջազգային կինոփառատօնը, որի շնորհիւ արդէն ութերորդ տարին հայ արուեստասէրները հնարաւորութիւն են ստանում դիտելու աշխարհի տարբեր երկրներում նկարահանուած լաւագոյն՝ հիմնականում հեղինակային ֆիլմեր, որով էլ առանձնանում է երեւանեան միջազգային կինոփառատօնը:

Փառատօնը կիրակի երեկոյեան սկսուեց Շառլ Ազնաւուրի հրապարակից: Խորհրդանշական կարմիր գորգի վրայով անցան հայ եւ օտարերկրացի կինոգործիչները՝ փառատօնի կազմակերպիչների ուղեկցութեամբ: «Ոսկէ ծիրանի» բացման հանդիսաւոր արարողութիւնը տեղի ունեցաւ «Մոսկուա» կինոթատրոնում: Այնտեղ մինչ փառատօնի բացման ֆիլմի՝ Աբբաս Քիառոսթամիի «Վաւերացուած պատճէն» ֆիլմի ցուցադրութիւնը, ողջոյնի խօսքերից յետոյ ստեղծագործական մեծ վաստակի եւ համաշխարհային կինոյի ասպարէզում իր ներդրման համար «Ոսկէ ծիրանի» բարձրագոյն պարգեւին՝ «Փարաջանովեան թալերին» արժանացաւ ֆրանսիացի հանրայայտ դերասանուհի Ֆաննի Արդանը:

Մինչ փառատօնի սկիզբը, կիրակի կէսօրին նրա հետ առանձին հանդիպում էր կազմակերպուած լրագրողների համար, որտեղ աւելի քան մէկ ժամ հանրայայտ դերասանուհին պատասխանեց ամենատարբեր հարցերին, այդ թւում՝ իր հայկական արմատների մասին հարցին՝ շեշտելով, որ դա ընտանեկան գաղտնիք է, եւ այդ մասին չի ուզում խօսել լրագրողների հետ:

Մինչեւ Յուլիսի 17-ը ներառեալ, «Մոսկուա» կինոթատրոնում, փառատօնի շրջանակներում ժամանակաւորապէս վերաբացուած «Նաիրի» կինոթատրոնում, Տիկնիկային թատրոնում, «Նարեկացի» արուեստի սրահում, ուշ երեկոներին նաեւ «Պօղոսեան պարտէզներ»-ում հնարաւոր կը լինի դիտել փառատօնին մասնակից ֆիլմերը:

ՉԿԱՅ ՄԻ ՈԼՈՐՏ, ՈՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՁԱԽՈՂԱԾ ՉԼԻՆԻ ԱՍՈՒՄ Է ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՓՈՐՁԱԳԷՏԸ

«Թող որ մենք ամէն տեղ թուաբանօրէն լինենք առաջինը, դրանից մեր որակը չի բարձրանում»,- Յուլիս 12-ի ասուլիսում ասաց կառավարման փորձագէտ Յարութիւն Մեսրոպեանը հայրենական ապրանքարտադրողների միութեան նախագահ Վազգէն Սաֆարեանի հետ «Ֆորբսի տուեալները եւ իրականութիւնը» թեմայով բանավէճի ժամանակ: Նրա դիտարկմամբ՝ չկայ մի ոլորտ, որ Հայաստանը ձախողած չլինի:

«Բացարձակապէս կարեւոր չէ՝ որ տեղում է Հայաստանը «Ֆորբսի» ցուցակում, քանի որ եթէ վերջից երկրորդի փոխարէն յայտնուէինք, ասենք, հինգերորդ տեղում, վիճակը մեր երկրում դրանից չէր փոխուի: »,- յայտարարեց կառավարման անկախ փորձագետ Յարութիւն Մեսրոպեանը:

«Թէ՛ երկրի ներսում՝ տնտեսական իմաստով, թէ՛ տարածաշրջանում եւ թէ՛ ամբողջ աշխարհում մենք անմրցունակ ենք: Այստեղ հարցը նրանում է, որ մենք որակապէս ծուղակի մէջ ենք: Հայաստանը, որպէս երկիր, քանդւում է: Եւ քանդւում է թէ՛ տնտեսական ոլորտում, թէ՛ քաղաքական ոլորտում, թէ՛ սոցիալական ոլորտում եւ թէ՛, ընդհանրապէս, համակեցութեան ոլորտում: Շատ հաւանական է, որ մենք նախավերջին երկիրը չենք, բայց դրանից ոչինչ չի փոխուի»,-ասաց կառավարման փորձագէտ Յարութիւն Մեսրոպեանը:

Հայաստանի՝ նման վիճակում յայտնուելու մեղաւորը, ըստ Վազգէն Սաֆարեանի, Արեւմուտքն է:

«Այն կուրսը, որը վարւում է մեզանում, բերել է հասարակութեան ծայրաստիճան բեւեռացման՝ գերհարուստների մի փոքրիկ խումբ է առաջացել եւ հսկայ զանգուած աղքատ ժողովուրդ: Ինչո՞ւ «Ֆորբսը» չի մատնանշում այն պատճառները, որոնց արդիւնքում Հայաստանն ունի այսպիսի տխուր տնտեսական վիճակ, ինչո՞ւ «Ֆորբսի» մասնագէտները չեն ասում, որ տարիներ շարունակ իրենց կողմից Հայաստանին մատուցուած տնտեսական կողմնորոշիչների արդիւնքում է, որ Հայաստանը յայտնուել է այսպիսի ծանր տնտեսական վիճակում: Այս վիճակի համար մեղաւորը արեւմտեան կիսագնդի երկրներն են, ոսկէ միլիարդի երկրներն են, որոնք պարտադրել են այս տնտեսական քաղաքականութիւնը, որում յայտնուել է Հայաստանը եւ մենք ունենք այսպիսի վիճակ»,- ասաց Վազգէն Սաֆարեանը:

ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԻՐԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐԸ ԼՐՏԵՍԵԼ ԵՆ ՅՕԳՈՒՏ ԱՏՐՊԷՅՃԱՆԻ

Օրինական ուժի մէջ է մտել Երեւանի Աւան եւ Նոր Նորք վարչական շրջանների ընդհանուր իրաւասութեան առաջին ատեանի դատարանի 2010թ. Հոկտեմբերի 25-ի դատավճիռը, ըստ որի ամբաստանեալներ ՀՀ քաղաքացի Գ. Հայրապետեանը եւպէտք էր այդ աղիւսակի հեղինակին հրաւիրել Հայաստան ու մի լաւ պատիւ տալ, իսկ եթէ չխելոքանար՝ բռնել մի լաւ տփել: ԻԻՀ քաղաքացի Բ. Բաղերին յանցաւոր են ճանաչուել համապատասխանաբար լրտեսութեան ձեւով պետական դաւաճանութիւն եւ օտարերկրեայ քաղաքացու կողմից լրտեսութիւն կատարելու համար: Այս մասին տեղեկացնում է գլխաւոր դատախազութեան պաշտօնական կայքը:

Դատարանը ապացուցուած էր համարել մեղադրող դատախազների ներկայացրած ապացոյցներն առ այն, Գ. Հայրապետեանը, հաւաքագրուելով ադրբեջանական յատուկ ծառայութիւնների կողմից ստացած առաջադրանքի հիման վրայ, հաւաքել եւ նրանց է փոխանցել գաղտնի տեղեկութիւններ ՀՀ զինուած ուժերի մարտունակութեան եւ պաշտպանունակութեան վերաբերեալ, ինչպէս նաեւ որոշակի տեսանիւթեր՝ հակահայկական քարոզչութիւն իրականացնելու նպատակով:

Ադրբեջանական յատուկ ծառայութիւններից վերջին յանձնարարութիւնը Գ. Հայրապետեանը ստացել է 2009 թուականի Սեպտեմբերի 1-ին՝ Հայաստան ժամանած ԻԻՀ քաղաքացի, ազգութեամբ ազերի Բ. Բաղերիից, իսկ որպէս հանդիպման նշանաբան ծառայել է Գ. Հայրապետեանին ծանօթ՝ Ադրբեջանի յատուկ ծառայութեան աշխատակցի լուսանկարը: Գ. Հայրապետեանը Բ. Բաղերիին հիւրընկալել է իր տանը եւ, ծրարով ստանալով հերթական առաջադրանքը, նրան յանձնել նիւթեր, որոնք կարող էին օգտագործուել հակահայկական քարոզչութիւն ծաւալելու համար, ինչը յայտնաբերուել է ՀՀ ԱԱԾ աշխատակիցների կողմից Մեղրիի «Կարչեւան» սահմանային անցակէտում կատարուած ստուգման ժամանակ՝ Բաղերիի պայուսակի ստորին մասի տակդիրում յարմարեցուած գաղտնարանից:

Նախաքննութեան ընթացքում Գ. Հայրապետեանի բնակարանում կատարուած խուզարկութեան ժամանակ յայտնաբերուել է նաեւ հրազէն եւ ռազմամթերք:

Դատարանը հիմնաւորուած համարելով ամբաստանեալներին առաջադրուած մեղադրանքը՝ Գ. Հայրապետեանին դատապարտել էր 12 տարուայ ազատազրկման՝ ՀՀ քրէական օրէնսգրքի 299-րդ յօդուածի 1-ին մասով (լրտեսութեան ձեւով պետական դաւաճանութիւն), 235-րդ յօդուածի 1-ին մասով (ապօրինի կերպով հրազէն եւ ռազմամթերք ձեռք բերել ու պահել), իսկ Բ. Բաղերիին՝ 10 տարուայ ազատազրկման ՀՀ քրէական օրէնսգրքի 302-րդ յօդուածով (լրտեսութիւն, որը կատարուել է օտարերկրեայ քաղաքացու կողմից):

ՕՊԱՄԱ ԵՒ ՄԵԴՎԵԴԵՒ ՔՆՆԱՐԿԱԾ ԵՆ ՂԱՐԱԲԱՂԵԱՆ ՀԱՐՑԸ

Շարունակուած էջ 1-էն

նախագահի անձնական ջանքերուն, վերահաստատեց շահագրգռուածութիւնը ղարաբաղեան կարգաւորման ճանապարհին հնարաւորին չափ արագ յառաջընթացի, իրական յառաջընթացի հասնելու հարցով», - հանդիպումին յաջորդած լրագրողներու հետ զրոյցի ընթացքին յայտնեց Ռուսաստանի արտաքին գործոց նախարարը:

«Այժմ մենք կը սպասենք պատասխանի», - ըսաւ Սերգէյ Լաւրով:

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեան իր կարգին լրագրողներուն յայտնեց.- «Մենք շնորհակալ ենք Դմիտրի Մեդվեդեւին՝ իր ջանքերի համար, որոնք ուղղուած են կողմերի միջեւ Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրի կարգաւորման հիմնարար սկզբունքների համաձայնեցմանը: Մենք հենց այդ մտադրութեամբ՝ դրական տրամադրուածութեամբ, մեկնեցինք Կազան: Իսկ, թէ որքան է մօտ ապագայում հնարաւոր նման համաձայնեցումը, ես կարծում եմ, եթէ Ատրպէյճանը հետ վերցնի իր փոփոխութիւնները՝ այն տասը փոփոխութիւնները, որոնք նա առաջ քաշեց Կազանում, ապա նման առաջընթացը հնարաւոր կը լինի»:

Հայաստանի նախագահի նստավայրէն ոչ մէկ տեղեկութիւն փոխանցուած է Ռուսաստանի նախագահի նամակին բովանդակութեան մասին, թէեւ յստակ է թէ հոն կան նոր առաջարկներ՝ Ղարաբաղի հարցի լուծման շուրջ:

ԵԱՀԿ Խորհրդարանական Վեհաժողովը եւս, կոչ ուղղած է կազմակերպութեան ծիրին մէջ աշխոյժ ջանքեր գործադրել՝ ղարաբաղեան հակամարտութեան կարգաւորման ուղղութեամբ: Այդ մասին կ'ըսուի Պելկրատի մէջ աւարտած ԵԱՀԿ Խորհրդարանական Վեհաժողովի ամենամեայ նիստի եզրափակիչ հռչակագիրին մէջ:

«ԵԱՀԿ ԽՎ ափսոսանք կը յայտնէ Լեռնային Ղարաբաղի շուրջ վերջին շրջանին նկատուող լարուածութեան մեծնալուն առնչութեամբ ու հետեւողականօրէն կոչ կ'ուղղէ ԵԱՀԿ ծիրին մէջ աւելի աշխոյժ միջոցներ ձեռնարկել՝ Լեռնային Ղարաբաղի, Մոլտովայի եւ Վրաստանի մէջ չլուծուած հակամարտութիւններու կարգաւորման ուղղութեամբ»,- ըսուած է փաստաթուղթին մէջ, որ հրապարակուեցաւ Վեհաժողովի պաշտօնական կայքէջին վրայ:

massispost.com
daily news updates

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ՌԵԺԻՍՈՐԸ ԵՐԵՒԱՆՈՒՄ ՏԵՍՆՈՒՄ Է «ՇԱՏ ԱՂՔԱՏՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ՇԱՏ ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ»

«Երեւանի աշխուժութիւնը պէտք է աւելանայ»,- կարծում է ֆրանսահայ ռեժիսոր Սերժ Աւետիքեանը, ով Հայաստանում է «Ոսկէ ծիրան» միջազգային 8-րդ փառատօնի շրջանակներում:

ֆրանսահայ ռեժիսոր Սերժ Աւետիքեան

Յիշեցնենք, որ անցած տարի «Ոսկէ ծիրանի» շրջանակներում եւս Սերժ Աւետիքեանը Հայաստանում էր եւ փառատօնի պաշտօնական փակումը կատարուեց նրա «Շների կղզին» անիմացիոն ֆիլմով, որը Կաննի միջազգային կինոփառատօնում արժանացել է «Ոսկէ արմաւենու»:

Յուլիս 12-ին լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ կիսելով իր տպաւորութիւնները՝ ռեժիսորը նշեց, որ չնայած մայրաքաղաքում փոփոխութիւնների, չնայած իրականացուող շինարարութեանը, պէտք է մի քիչ աւելացնել տեմպը՝ աշխուժութիւն հաղորդել:

«Իսկ դրա համար, կարծում եմ, տնտեսական պայմանները պէտք է լաւանան»,- բացատրեց ռեժիսորն ու յաւելեց. «Ես միջին խաւին, աշխատաւոր խաւին դեռ չեմ տեսնում փողոցում, տեսնում եմ գեղեցիկ հագնուած տղաների եւ աղջիկների, տեսնում եմ շատ աղքատութիւն ու տեսնում եմ շատ հարստութիւն, բայց միջին խաւը դեռ չեմ տեսնում»:

«Բայց հպարտութեամբ պէտք է ասեմ, որ ես չեմ տեսել մի ֆրանսիացու, մի իտալացու կամ մի չեխ, որը Հայաստանն այցելելուց եւ հայերի հետ շփուելուց յետոյ գոհ չվերադառնայ իր հայրենիք»,- յայտնեց Ս. Աւետիքեանը:

ԹՈՒՐՔԻԱ ՄԵԿՆՈՂ ՀԱՅԱՍՏԱՆՑԻՆԵՐԻ ԹԻՒԸ ԱՒԵԼԱՑԵԼ Է

Թուրքիա մեկնող հայաստանցիների թիւը 2011-ի առաջին 5 ամսուայ ընթացքում նախորդ տարուայ նոյ ն ժամանակահատուածի համեմատ աճել է 8,8 տոկոսով:

Ինչպէս NEWS.am-ը տեղեկանում է Թուրքիայի մշակոյթի եւ տուրիզմի նախարարութիւնից, 2011-ի Յունուար-Մայիսի ընթացքում Թուրքիա է այցելել 18835 հայաստանցի, որը նախորդ տարուայ նոյն ժամանակահատուածի համեմատ աւելի է 8,8 տոկոսով:

Միայն Մայիսին Թուրքիա է այցելել 5256 հայաստանցի, որը նախորդ տարուայ նոյն ժամանակահատուածի համեմատ աւելի է 6,27 տոկոսով:

Նշենք, որ 2010-ին Թուրքիա էր այցելել Հայաստանի 69323 քաղաքացի, որն իր հերթին 7 տոկոսով աւելի էր 2009-ի համեմատութեամբ:

Թուրքիա այցելողների մէջ 2011-ի Յունուար-Մայիս ամիսներին ռեկորդային աճ են գրանցել ադրբեջանցիները՝ 45 տոկոս: Յիշեալ ժամանակահատուածում Թուրքիա է այցելել 231316 ադրբեջանցի:

Կրկին տպաւորիչ արդիւնքներ են գրանցել իսրայէլցիները, գրանցելով 58 տոկոս անկում՝ նախորդ տարուայ նոյն ժամանակահատուածի համեմատութեամբ:

Իսրայէլցիների զանգուածային բոյկոտը սկսուել է 2010-ի Մայիսի 31-ից սկսած, երբ Իսրայէլի զինուորականները գործողութիւններ էին իրականացնել Կազայի հատուած ուղեւորուող թուրքական «Մաւի Մարմարա»-ի դէմ, որի ընթացքում սպաննուել էր 9 թուրք:

ՁԱԽ ՈՒԺԵՐՈՒ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

Շարունակուած էջ 1-էն

թիւնը խոչընդոտի չի հանդիպի: Իսկ նրանք, որոնք կը շարունակեն կարծել, թէ իրենց դէմ խաղ չկայ, կը պատժուեն օրէնքով սահմանուած կարգով, ընդհուպ մինչեւ սեփականութեան ազգայնացում»,- յայտարարեց Արամ Սարգսեան:

ՍԴՀԿ կենտրոնական վարչութեան անդամ Վահան Շիրխանեան անդրադարձաւ յետխորհրդային Հայաստանի ազատական շուկայի առանձնայատկութիւններուն: «Բարերարը մուրացկանութեան է հասցրել տասնեակ հազարաւորների, այնուհետեւ՝ սկսել կոպեկներ բաժանել նրանցից մի քանիսին: Ռոբերդ Քոչարեանի ստեղծած ամէն մի բուրժուի կայացման համար պէտք է աղքատութեան, մուրացկանութեան եւ արտագաղթի դուռը հասցնել 40-50 հազար մարդու»,- յայտարարեց Վահան Շիրխանեանն՝ աւելացնելով, որ ազատ մրցակցութիւնը դարձած է մենաշնորհային, իսկ հաւասար պայմանները՝ «դաբրօ»-ների ստացման բազմաստիճան համակարգի:

ՀՅԴ ԱԺ պատգամաւոր Արծուիկ Մինասեանն իր ելոյթին մէջ յայտնեց, որ արտաքին առումով Հայաստան յայտնուած է վիճակի մը մէջ, երբ միջազգային մրցակցութեան տեսանկիւնէն երկրի վիճակը նկատուած է անմխիթար եւ պատճառներէն մէկը երկրէն ներսը իրականացուած ապաշնորհ քաղաքականութիւնն է:

Այլ ելոյթ ունեցողները եւս կարեւոր նկատեցին Հայաստանի մէջ 20 տարիներէ ի վեր գործող ազատական համակարգը փոխելու անհրաժեշտութիւնը, երկիրը դուրս բերելու համար ներկայ տագնապներէն:

Համաժողովի փակումը կատարեց ՍԴՀԿ կենտրոնական վարչութեան անդամ Վահան Շիրխանեան:

www.massisweekly.com

ՍՊԱՀԱՆԻ Ս. ԱՄԵՆԱՓՐԿԻՉ ՎԱՆՔԻ ԹԱԼԱՆՈՒԱԾ ՍՐԲԱՊԱՏԿԵՐՆԵՐԸ ԱՃՈՒՐԴԻ ԵՆ ՀԱՆՈՒԵԼ

Սպահանի Ս. Ամենափրկիչ վանքը

«Արաքս» շաբաթաթերթը յայտնում է, որ Սպահանի Հայոց Թեմի Թեմական խորհուրդը ուշացումով հանդէս է եկել պաշտօնական հաղորդագրութեամբ, ուր ասւում է.

«Սպահանի Հայոց Թեմական Խորհուրդը մեր ժողովրդին յայտնում է, որ տեղեկացել է՝ Անգլիայում աճուրդի են դրուել Ս. Ամենափրկիչ վանքի Թանգարանի ձեռագրերից առանձին մանրանկարչութեան էջեր: Անմիջապէս կապուել ենք մեզ վստահած մասնագէտ անձանց հետ՝ աւելի մօտկից ստուգելու հարցը եւ մեզ տեղեակ պահելու, որպէսզի օրինական միջոցներով խնդիրը պարզենք:

Առ այդ՝ հարցը խորհրդապահական ձեւով հետապնդում էինք՝ յանցագործին ի յայտ բերելու՝ գործընթացը չվնասելու նպատակով, եւ ներկայ փուլում ստուգւում են հանգամանքները՝ ձեռագրի էջերը վերադարձնելու նպատակով: Այսու մեր ժողովրդին դիմում ենք, որ անհիմն մեկնաբանութիւններից խուսափեն եւ վստահ լինեն, որ Սպահանի հայոց Թեմի ազգային մարմինները առաջնորդ Սրբազան Հօր գլխաւորութեամբ նախանձախնդիր են եւ այս հարցը հետապնդելու են մինչեւ բարւօք լուծում»:

Իհարկէ, հայկական առածն ասում է «Լաւ է ուշ, քան երբէք», բայց հիմնական հարցը անհասկանալիօրէն մնում է չպատասխանուած: Ինչու Սպահանի հայոց Թեմի Թեմական խորհուրդը չի յստակեցնում, թէ երբ է իրականացուել թալանը եւ եթէ մամուլը չբարձրացներ թալանուած սրբապատկերների լուրը, ապա երբ էր խօսելու այս մասին: Իսկ ինչ նորութիւն կայ այս հաղորդագրութեան մէջ:

Այստեղ բերուած է «աճուրդ» բառը, որը չի օգտագործուել «Արաքս»-ի եւ հայկական այլ լրատուամիջոցների կողմից, ինչն ապացուցում է, որ հարցերը աւելի զարգացած են, քան մամուլում արծարծուածը: Այդ դէպքում հնարաւոր էր Ինտերպոլի միջոցով հարցը շատ արագ լուծել: Սակայն միւս կողմից հաղորդագրութեան ոճը ենթադրել է տալիս, որ ցայժմ հարցի մասին չի տեղեկացուել ոստիկանութիւնը եւ թւում է, որ Թեմական խորհուրդը իր սեփական միջոցներով է փորձում հարցը փակել:

Ու նաեւ, որ երկու յանցագործի հարց չկայ, ինչպէս գրել էր մամուլը, այլ միայն մի, որի առնչութեամբ ՍՀԹ Թեմական խորհուրդը վստահեցնում է. «Առ այդ՝ խորհրդապահական ձեւով հետապնդում էինք՝ յանցագործին ի յայտ բերելու՝ գործընթացը չվնասելու նպատակով, եւ ներկայ փուլում ստուգւում են հանգամանքները՝ ձեռագրի էջերը վերադարձնելու նպատակով»:

Աւելացնենք նաեւ, որ վերոնշեալ հաղորդագրութեան հեղինակները աշխատել են յանցագործին «խորհրդապահական ձեւով» հետապնդելու անհիմն բացատրութեամբ արդարացնել իրենց՝ Սպահանի հայոց Թեմի Թեմական խորհուրդի, երկար եւ անհասկանալի լռութիւնը եւ ինչու չէ նաեւ մեղսակցութիւնն այս գործում:

Վերջում, մեր կողմից ուզում ենք շեշտել, որ ամենայն անկեղծութեամբ հաւատում ենք, որ Սրբազան Հայրը իր կարելին կանի սրբապատկերների վերադարձնելու համար: Դրանով հանդերձ կարծում ենք՝ յանցագործութիւնը պարզելու բանալին նախ եւ առաջ ոստիկանութեան մօտ պիտի փնտռել եւ ոչ թէ «խորհրդապահական» անբացատրելի գործունէութեամբ:

ԹՈՒՐՔ ԶԻՆՈՒՈՐԻ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ: ՄՏԱՆՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՒՂԵՐՆ ՈՒ ԱՌԱՆՑ ՏԱՐԻՔ ԵՒ ՍԵՌ ՀԱՇՈՒԻ ԱՌՆԵԼՈՒ ԲՈԼՈՐԻՆ ԿՈՏՈՐԵՑԻՆՔ

Վատիկանի արխիւների պատասխանատու Մոնսենիոր Սերժիօ Պագանիի արած յայտարարութիւնից յետոյ, թէ յաջորդ տարի Հռոմում կազմակերպուելիք Lux in Arcana *ցուցահանդէսում Հայոց ցեղասպանութեան հետ կապուած գաղտնի փաստաթղթեր են հրապարակուելու, թրքական* Vatan*-ը հարցազրոյց է արել նրա հետ:*

Պագանին նշել է, թե 1896-ին այն ժամանակուայ Հռոմի Պապ Լէօ 13-րդը սուլթանին կոչ է արել կարեկցանք ցուցաբերել եւ դադարեցնել իրականացուող ցեղասպանութիւնը: Պագանին շեշտել է, թէ Վատիկանի գաղտնի արխիւներում գտնուող Հայոց ցեղասպանութեան հետ կապուած փաստաթղթերը կը հրապարակուեն մէկ հատորանոց առանձին գրքով եւ այդ գրքից օրինակներ բերել:

* Իրզրումցի մի ականատեսի վկայութիւն. Տեսայ, թէ ինչպէս են բազմաթիւ երեխաների կոտորում: Իմ զարմիկը 2 տարեկան երեխան ուսին պահած փախչում էր տնից, սակայն նրա վրայ կրակեցին՝ տապալելով գետնին: 2 զինուոր մօտեցան նրան եւ երեխայի աչքի առաջ սպանեցին...: Տեսայ, թէ ինչպէս են սպանում մեր քաղաքի հոգեւոր առաջնորդին: Աչքերը հանել էին, մորուքը՝ պոկել: Մինչ նրան սպանելը, զինուորները ստիպել էին նրան պարել:*

Մուսթաֆա Սուլէյման անունով թուրք զինուորի վկայութիւնը. Մտանք հայկական գիւղեր եւ առանց տարիք եւ սեռ հաշուի առնելու բոլորին սպանեցինք: Մեր հետ գիւղ եկած քրտերը թալանում էին հայերի տները: Բազմաթիւ տարեց եւ հաշմանդամ հայեր թաքնուել էին քաղաքի կենտրոնում գտնուող դպրոցում, սակայն հրաման կար եւ նրանց էլ սպանեցինք: Գելիգուզան գիւղում 800 հայ սպանուեց կամ այրուեց: Հայր Յովհաննէսի աչքերը հանել էին, մորուքը, քիթը եւ ականջները կտրել: Ես ոչ մի երեխայ չեմ սպանել, նոյնիսկ 2 երեխայ եմ փրկել: Նրանց 3 օր թաքցրել եմ իմ վրանում, սակայն մի օր մտայ վրան եւ նրանց մարմինները մասնատուած գտայ:

Նշենք, որ արիւնոտ սուլթան Աբտուլ Համիտի հրամանով 1894-1896 թուականներին կոտորուել է աւելի քան 300 հազար հայ:

Հ.Մ.Մ. ի Տիկնանց Յանձնախումբը
կազմակերպած է պտոյտ մը դէպի

SANTA BARBARA
Cachuma Lake, Solvang and Casino

Շաբաթ, Օգոստոս 6, 2011ին
Մեկնում առաւօտեան ժամը 7:30ին
Փասատինայի ակումբէն
1060 N Allen Ave., Pasadena, CA 91104

Ներառեալ ճաշ խորոված
Սակ $45 անձի

Հեռաձայնել
(626) 497-5111 (626) 429-8366

20 ՇՈՒԿԱՅԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ ԶՐԿԵՑԻՆ ՆԵՐՈՒԺԻՑ, ԲԶԿՏԵՑԻՆ ԵՒ ԹՇՆԱՄԱՑՐԻՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆԸ.

ՎԱՀԱՆ ՇԻՐԽԱՆԵԱՆ

ՍԴՀԿ Կեդրոնական վարչութեան անդամ Վահան Շիրխանեանի ելոյթը Հնչակեան կուսակցութեան եւ Հայաստանի Դեմոկրատական կուսակցութեան կազմակերպած »Դեմոկրատական սոցիալիզմի համակարգի հաստատման հեռանկարը« համաժողովում:

20 տարին բաւարար ժամանակ է, որպէսզի հայ ժողովուրդը, քաղաքական ուժերը եւ իշխանութիւնը ամփոփեն անկախացած Հայաստանում ներդրուած լիբերալ տնտեսական համակարգի արդիւնքները: Ամփոփումը պէտք է պատասխանի հետեւեալ հարցերին .

1. Լիբերալ տնտեսական յարաբերութիւնների հաստատումը ապահովե՞լ է Հայաստանի զարգացումը եւ քաղաքացու բարեկեցութիւնը.

2. Եթէ համակարգը մասամբ է իրեն արդարացրել, ինչու՞մ են թերացման պատճառները եւ ինչպէ՞ս դրանք վերացնել.

3. Եթէ ամբողջովին է տապալուել երկրի զարգացման եւ ժողովրդի բարեկեցութեան ապահովման խնդիրը, ինչպէ՞ս իրականացնել սահուն անցում այլ տնտեսական համակարգի:

Այս հարցերի պատասխանները հաւասարապէս կարեւոր են ե՛ւ ժողովրդի ե՛ւ քաղաքական ուժերի ե՛ւ իշխանութեան համար:

Հնչակեան կուսակցութիւնը ունի իր կարծիքը 20 տարիների արդիւնքի վերաբերեալ, բայց մենք ուրախ կը լինենք այն փոխել, եթէ ապացուցուի հակառակը: Լիբերալիզմի մուտքը անկախ Հայաստան նշանաւորուեց հանրային ունեցուածքի սրնթաց սեփականաշնորհումով:

Սեփականատիրական Հայաստանի 20 տարիները. Գիւղացուն տրուած 492 հազ. հա վարելահողից այսօր օգտագործւում է 1/3-ը, 38 հազ հեկտար խաղողի այգիներից մնացել է 11-ը , 50 հազար հեկտար մրգատու այգիներից՝ 20 հազարը, 770 խոշոր ձեռնարկութիւններից մի քանիսն են աշխատում: Միւսները թալանուել եւ փակուել են՝ 820 հազարանոց արտադրական անձնակազմից մնացել է 80 հազար մարդ, իսկ 740 հազար բարձրորակ ինժիներներ տեխնոլոգներ, արհեստաւորներ, դարձել են գործազուրկներ կամ արտագաղթել են, 47 ակադեմիական, 100 գիտահետազօտական ինստիտուտներից եւ 200 կոնստրուկտորական բիւրոներից մնացել են 80, իսկ 21 հազար գիտաշխատողից 7000ը, նրանք էլ աշխատում են 10-30 տոկոս ծանրաբեռնուածութեամբ: Լիբերալ համակարգի գոյութեան 1ին տասնամեակում YUNDP- ի տուեալներով, Հայաստանից արտագաղթել է 900000 մարդ, այնուհետեւ եւս 6-7 հարիւր հազար մարդ: Նման մաշտապային տեղաշարժը բերել է հասարակութեան խորքային, հոգեւոր կապերի քայքայմանը, բարոյազրկմանը, հակադիր, թշնամական շերտաւորման, այլասէրուածների, աղանդաւորների աճին եւ բարոյական երիտասարդների, աւանդապաշտ հայերի անընդհատ նուազմանը, ինչին մենք բոլորս վկաներ ենք: Հարուստ եւ աղքատ, գործատու եւ վարձկան, բարերար եւ մուրացկան, օրէնքի կողմից անտեսուած եւ օրէնքով առանձնայատուկ պաշտպանուած: Սրանք են լիբերալ համակարգի յատկանիշները: Ուղղակի, Հայաստանում համակարգի ներդրման եւ արմատաւորման ողջ գործընթացը ուղեկցուել է մուտացիոն կերպափոխումներով՝ բարերարը նախ մուրացկանութեան է հասցրել տասնեակ հազարաւորների, այնուհետեւ սկսել կոպեկներ տալ նրանցից մի քանիսին, գործատուն նախ խլել է բանուոր-բաժնետէրերից նրա բաժնեմասը, յետոյ ճորտացրել նրան: Քոչարեանի ստեղծած ամէն մի բուրժույի կայացման համար պէտք է աղքատութեան, մուրացկանութեան եւ արտագաղթի դուռը հասցուեր 40-50 հազար հայ, ազատ մրցակցութիւնը դարձել է մենաշնորհային, հաւասար մեկնարկային պայմանների ապահովումը վերածուել է «դաբրոների» ստացման բազմաստիճան համակարգի: Մեծահոգութիւնը, սրտացաւութիւնը, երախտագիտութիւնը, յարգանքը մարդկային արժանապատուութեան նկատմամբ, անշահախնդիր օգնութիւնը արագօրէն իրենց տեղը զիջում են կենդանական բնազդին: Այսինքն, 20 շուկայական տարիները Հայաստանին զրկեցին արդիւնաբերական, գիւղատնտեսական եւ մտաւոր ներուժից, բզկտեցին եւ թշնամացրին հասարակութեանը: Մենք այստեղ չենք հաւաքուել հահյոյախառը, հիստերիկ քննադատութիւններ անելու եւ մեղաւորներ փնտռելու համար: Նման բան շատ ենք տեսել: Մենք հաւաքուել ենք, որպէսզի ճշտենք, թէ որտեղից, ո՞ւր ենք հասել եւ ունե՞նք արդեօք ելքի ճանապարհ:

Լիբերալ համակարգի ներդրման հեղինակները հասել են այս արդիւնքներին կոնկրետ տեխնոլոգիաների կիրառման միջոցով: Դրանցից մի քանիսին ես կանդրադառնամ:

1. «Պետութիւնը վատ տնտեսվարող է, իսկ մասնաւորը լաւ»՝ մէկ օրինակ բերեմ: Երթուղային գծերը մասնաւոր են: Երեւանում աշխատում են 3000 երթուղային տաքսիներ: Ամէն մի մեքենայից գծի տիրոջը օրեկան վճարւում է 7000 դրամ: Լաւ տնտեսվարողը այդ գումարով մէկ տարում կը նորացնէր բոլոր մեքենաները: Իհարկէ դա չի արուել: Խմելու եւ ոռոգման ջրերը տրուեցին մասնաւոր կառավարման: Գները տասնապատիկ բարձրացան, կորուստները շատացան, իսկ որակը վատացաւ: Որովհետեւ, եթէ տնտեսվարող պետութիւնը հետապնդում է ժողովրդին աշխատանքով եւ ապրուստով ապահովելու նպատակ, ապա մասնաւորը՝ ինքնահարստացման: Ո՞րն է ճիշտը Հայաստանի համար: Ռուսաստանը սեփականաշնորհեց նաւթի, ածուխի արդիւնահանումը, աւտոմեքենաշինական գործարանները: 20 տարի անց ոչ մի ոլորտը չի հասել ԽՍՀՄ-ի ցուցանիշներին: Արդիւնքում ունեն միլիոնաւոր գործազուրկներ եւ 2 տասնեակ միլիարդատէրեր: Եթէ լաւ տնտեսավարող ասելով պէտք է հասկանալ, թէ ինչքա՞ն արագ կարող է մէկը գերհարստանալ, տասնեակ եւ հարիւր հազարաւորներին աղքատութեան եւ մուրացկանութեան հասցնելու միջոցով, ապա սա, գոնէ Հայաստանի համար, թշնամական տեսութիւն է: Սա է, որ ստեղծել է ծայրահեղ բեւեռացում եւ խորը աղքատութիւն մեր երկրում: Այս կարծրատիպի հաստատման հեղինակը հեռաւոր Արեւմուտքն է եւ իսկ իրագործողները մի քանի անկուշտ հայեր: Վերջիններս Հայաստանին, Հայրենիքին վերաբերւում են որպէս ամէնօրեայ սպառման ապրանք: Սա է լիբերալ տնտեսական համակարգի ողջ էութիւնը:

2. «Եթէ դու դարձել ես կարողութեան տէր (իսկ Հայաստանում դա տեղի է ունեցել 95 %-ով մարդկանց, պետութեանը խաբելու, գողանալու, ճնշելու միջոցով), ուրեմն դու գործարար ես, խելացի ես, յուսալի ես: Արդիւնքում, նրանց տրուել են բարձրաստիճան պաշտօններ, կոչումներ, հնարաւորութիւններ: Բնականաբար՝ այս դաշտում զարգացում ապահովել հնարաւոր չի, քանի որ այս տեսակի մարդկանց նպատակը այլ է: Ուրեմն 19 ամեայ հակազարգացման գործընթացը շարունակուելու է քայքայելով եւ ամայացնելով երկիրը, քանի դեռ այդ մարդիկ եւ նրանց պահելու համար յօրինուած օրէնքները չեն յայտնուի աղբանոցում, իսկ թալանուածը չի վերադարձուի պետութեանը եւ ժողովրդին:

Ամենացաւալին այն է, որը այս մօտեցումը 90-ից առ այսօր իշխանութիւնները ընդունեցին որպէս անհերքելի իրողութիւն: Նոյնիսկ, Հայաստանի ազգային ունեցուածքի գոյքագրում չարեցին: Իսկ գուքագրումը ցոյց կը տար, որ մէկ շնչին հասնող ազգային ունեցուածքի ցուցանիշը Հայաստանում զգալի աւելի բարձր է քան Ատրպէյճանում, Վրաստանում եւ այլն: Մենք առաջարկում ենք անյապաղ իրականացնել երկրի ունեցուածքի գոյքագրումը: Չիմանալով ինչ ունես, անհնարին է կառավարում եւ զարգացում ապահովել: Միայն Քաջարանի հանքավայրի պոչերում կայ 130 տոն պլատինոիդների պաշար, իսկ Ալավերդու շլամներում աւելի շատ պլատին կայ, քան ոսկի Հայաստանի ընդերքում: Իհարկէ, դժուար է Հայաստանի այսօրուայ գիտա-տեխնոլոգիական քայքայուածութեան պայմաններում ստեղծել հազուագիւտ մետաղների՝ ռենիումի, սելենի, օսմիումի, տելուրի, վիսմուտի, վոլֆրամի եւ այլնի մաքուր կորզման արտադրութիւն: Բայց դրանց պաշարները արդիւնաբերական են: 2 մլրդ տոն երկաթի եւ միլիոնաւոր տոննաներ այլ մետաղների հաստատուած պաշարների մասին չեմ խօսում: Մասնաւորեցուած Հայաստանը անտեսեց բնական եւ կիսաթանկարժէք քարերի անսահմանափակ հարստութիւնը եւ աչք փակեց մասնաւորի կողմից հանքերի գիշատիչ, քայքայիչ շահագործման վրայ: Խորհրդային Հայաստանում կար Քարի եւ սիլիկատների ինստիտուտ, որը միակն էր ողջ ԽՍՀՄ-ում: Այդ ինստիտուտը հասել էր շշմեցնող արդիւնքների՝ բազալտից թել, կտոր «ամրակապեր, շին-մոնտաժային կոնստրուկցիաներ, ապակի եւ տասնեակ այլ ապրանքներ, իսկ պերլիտից ԽՍՀՄ ՌԱՀ-ի պատուէրով յատուկ արտադրանքներ: Մասնաւորի կողմից այսօր այդ հզօր գիտակենտրոնը վերածուել է աւերակի, իսկ բարձրորակ պերլիտի համաշխարհային պաշարների 65 տոկոսին տիրապետող Հայաստանը այդ դաշտից ամբողջովին դուրս է մղուել: «Հայաստանը աղքատ երկիր է» գիտակցական կարծրատիպի հաստատման հետեւում կանգնած են Արեւմուտքը եւ ՄԱՀ-ը :

4. «Հայաստանը չի կարող զարգանալ, քանի դեռ չի լուծուած Արցախի խնդիրը»: Նոյնպէս դրսից մեր վզին փաթաթած ու շատերի համար համոզմունք դարձած, չափազանց վնասաբեր տեսակէտ է: Արցախի հզօր յաղթաթուղթը, որից ոչ միայն Հայաստանը, այլեւ ամբողջ հայութիւնը պէտք է ստանային հսկայական քաղաքական, տնտեսական, բարոյական օգուտներ, տարիներ շարունակ փորձում են ներկայացնել Հայաստանի քայքայման եւ աղքատացման հիմնական պատճառ: Զուտ տնտեսապէս «Արցախը կարող է ապահովել Հայաստանի սննդի 25-30 %: Սակայն այս կարծրատիպը 13-14 տարի, Արցախին դրեց տնտեսական զարգացումից դուրս եւ միայն վերջին 3-4 տարում է նկատւում իրավիճակի փոփոխութիւն: Այնինչ, Հայաստանը, ի հեճուկս դրսի ճնշումների, հրադադարից յետոյ անմիջապէս պէտք է սկսեր Արցախի բնակեցումը, նրա բոլոր ռեսուրսների լայնամաշտաբ, ծրագրային օգտագործումը: Սա է պատերազմների էութիւնը եւ յաղթանակի վերջնական ամրապնդման կանոնը: Իրեն Հայ համարող ամէն մէկը Արցախի մասին դատողութիւններ անելուց առաջ պէտք է ղեկավարուի անբեկանելի երեք իրողութեամբ.

1. Այսօրուայ Արցախը մեր Հայրենիքի անբաժանելի մասն է.

2. Այսօրուայ Արցախը կայացել է հազարաւոր լաւագոյն հայերի կեանքի գնով.

3. Կորցնելով Արցախը, կը կորցնենք Հայաստանը:

Սա համոզմունք է ամէն մի ազատամարտիկի համար: Սա պէտք է համոզմունք լինի նաեւ ամէն մի հայի համար: Բայց այստեղ նոյնպէս կան լիբերալ համակարգի եւ իշխանութեան անհեռատես ու անսրտացաւ վերաբերմունքից ծնուած, 17 տարի շարունակուող անարդար քաղաքականութիւն: Ես ճանաչում եմ ազատամարտին մասնակցած բոլոր ջոկատների հրամանատարներին, հազարաւոր ողջ մնացած եւ զոհուած ազատամարտիկների: Ազատամարտիկը ազգի ամենաարժէքաւոր տեսակն է: Ազատամարտիկը թողնում էր տանը առաջնեկին սպասող կնոջը, ծերունի ծնողին, նորածին երեխային, ամուսնացող քրոջը եւ գնում կրակի բերան: Զաւակի նահատակումը հարազատների կողմից ընդունւում էր անտրտունջ եւ արժանապատուօրէն: Յետոյ ի՞նչ կատարուեց: Յաղթելուց յետոյ վերացուեցին պատերազմի մասնակիցների համար սահմանուած արտօնութիւնները: Քիչ ժամանակ անց սկսուեց խիստ վտանգաւոր մթնոլորտ ձեւաւորուել ազատամարտիկների շուրջ, իբր այդ «մօրուքաւորները» խոչնդոտում են երկրի զարգացմանը: Սկսուեց 1988-ին ձեւաւորուած եւ յաղթանակով ամբողջացած հայ ազգի ամենամեծ ձեռքբերման՝ հոգեւոր վերելքի կոտրումը: Դա կատարուեց դրսից պարտադրուած այն տնտեսական քաղաքականութեան իրականացումն ապահովելու հա-

Շար.ը էջ 19

ԵԼՔ ՎՍՏԱՀՈՒԹԵԱՆ ՃԳՆԱԺԱՄԻՑ

ՆԱԻՐԱ ՀԱՅՐՈՒՄԵԱՆ

Վերակառուցման ու զարգացման եւրոպական բանկի եւ Համաշխարհային բանկի համատեղ հետազօտութեան տուեալներով, Հայաստանում հիմնական խնդիր է համարւում վստահութեան պակասը: Հետազօտութիւնը ցոյց է տուել, որ մարդիկ ոչ միմեանց են վստահում, ոչ պետութեանը: Դրան կարելի է աւելացնել, որ Հայաստանում մարդիկ չեն վստահում սոցհարցումներին, բիզնես-կանխատեսումներին, ընտրութիւնների արդարութեանը:

Առաջին հայեացքից կարող է թուալ, որ վստահութիւնը զուտ բարոյական-էմոցիոնալ կատեգորիա է, սակայն, գործնականում, վստահութիւնն է ընկած պետութեան սահմանադրական կառուցուածքի հիմքում եւ զուտ քաղաքական կատեգորիա է համարւում:

Սահմանադրութիւնը մեծ համաձայնագիր է երկրի քաղաքացիների միջեւ, որը նրանք պարտաւորւում են կատարել: Կատարում են, քանի որ դա համարում են միասին պարելու ամենաօպտիմալ կանոնները: Հասարակական պայմանաւորուածութիւնների չկատարման համար պատիժը նոյնպէս քաղաքական կատոգորիա է, սակայն այն կիրառւում է միայն խախտումների ժամանակ, իսկ Սահմանադրութեանը հետեւելը իրականանում է վստահութեան հիման վրայ: Այսինքն, նախեւառաջ, պետական կառուցուածքի հիմքում ընկած է վստահութիւնը ղեկավարութեանը, դատարանին, վիճակագրութեանը, շուկային: Նորմալ պետութիւններում վստահութիւնը խաբելու համար խիստ են պատժում:

Մեզ մօտ վստահութիւնը խաբելը, աւելի շուտ, «ճկունութեան» նշան է: Սկսենք նրանից, որ Հայաստանում, ինչպէս յետխորհրդային մի շարք պետութիւններում, բացարձակ վստահութիւն չկայ ընտրական համակարգի նկատմամբ: Այդ պատճառով էլ ընտրութիւնների արդիւնքները դեռ մինչեւ դրանց աւարտը վիճարկւում են ընդդիմութեան կողմից: Հենց ընտրութեան նկատմամբ վստահութիւնը կարող է վերականգնել այլ ինստիտուտների նկատմամբ վստահութիւնը:

Երկխօսութիւնը, որ սկսել է իշխանութեան եւ ընդդիմութեան միջեւ, հնարաւորութիւն է վերականգնել այդ վստահութիւնը: Եթէ յաջողուի պայմանաւորուել արդար ընտրութիւն անցկացնելու վերաբերեալ, այդ դէպքում նշանակութիւն չունի՝ արտահերթ, թէ հերթական կը լինեն դրանք: Որքան էլ ուտոպիական թուայ, նման պայմանաւորուածութիւնը հնարաւոր է, եթէ կողմերն առեւտուր չսկսեն խորհրդարանում տեղերի համար:

Իշխանութեան ու ընդդիմութեան միջեւ սկսուած երկխօսութիւնը կայանալու է բոլորովին նոր պայմաններում, ելնելով մի շարք գործօններից: Առաջին հերթին, Կոնգրէսը ուժ է հաւաքել, եւ միջազգային կազմակերպութիւնների աջակցութեամբ կարող է վերահսկողութիւն հաստատել ընտրական գործընթացի վրայ: Երկրորդ, «Բարգաւաճ Հայաստանը» արդէն չի գիջի իր ձայները ՀՀԿ-ին եւ մինչեւ վերջ կը պայքարի՝ թոյլ չտալով հանրապետականներին կիրառել վարչական ռեսուրսը:

Կան նաեւ այլ գործօններ, որոնք խօսում են այն մասին, որ հանրապետականների համար առաւել դժուար է լինելու կեղծել: Վախեցնելու, հարկադրելու, փոխհրաձգութեան ռեսուրսը բաւական փոքրացել է, չկան նոյնիսկ «մեռեալ հոգիներ» թոշակառուները եւ առայժմ իշխանութեան պահուստում է մնում միայն բանակի քուէարկութիւնը:

Այդ պայմաններում իշխանութիւններին աւելի ձեռնտու է ընտրութիւնները ազատ հոսքի «թողնելը»՝ յոյսը դնելով իր բազմամեայ «հեղինակութեան» վրայ, քան կրկին սեւացնել ինքզինքը կեղծիքներով: Առաւել եւս, խօսքը ոչ թէ նախագահական, այլ խորհրդարանական ընտրութիւնների մասին է, իսկ պետութեան կառավարման մէջ ունեցած դերով խորհրդարանի կազմը շատ քիչ կարեւորութիւն ունի: Իսկ ՀՀԿ-ն պատմութեան մէջ կարող է մտնել որպէս ընտրութիւնների ինստիտուտի նկատմամբ վստահութիւնը վերականգնած ուժ: Իսկ դա շատ բան արժէ ինչպէս քաղաքական, այնպէս է տնտեսական իմաստով:

Այժմ շատ բան կախուած է Հայ ազգային կոնգրէսի դիրքորոշումից: Ինչքանո՞վ սկզբունքային կը լինի այդ դիրքորոշումը, արդեօք կը գնայ գործարքի խորհրդարանում տեղերը բաժանելու համար, թէ կը պնդի «մաքուր» ընտրութիւնների հարցում: Շատ բան է կախուած նաեւ Սերժ Սարգսեանից, ով հնարաւորութիւն է ստանում անցաւ դէն նետել աւտորիտար, օլիգարխիկ ժառանգութիւնը եւ հռչակուել որպէս ժողովրդավար նախագահ:

Արդեօք կը յաջողուի վերականգնել ժողովրդի վստահութիւնը:

ՎԱՐՁՈՒ ՍՐԱՀ

ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ՀՈԳԻԻ ՀԱՄԱՐ)

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

1060 N. ALLEN AVE. PASADENA

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ՀԵՌԱՁԱՅՆԵԼ

(626) 797-7680

ԱԺ ՆԻՍՏԻ ՓՈԽԱՐԷՆ ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՁԱՔԱՆՑԵԱՆԸ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒՄ ԷՐ «GOODBYE SUMMER» ՓԱՐԹԻԻՆ

ԱԺ 2010 թ. աշնանային նստաշրջանը մեկնարկել է Սեպտեմբերի 14-ին: Պատգամաւոր Տիգրան Արզաքանցեանը այդ օրը չի մասնակցել նստաշրջանին:

Նա այդ օրը Մոսկուայում մասնակցում էր մոդել, հեռուստահաղորդավարուհի, Hello! եւ Icons ամսագրերի գլխաւոր խմբագիր Սվետլանա Բոնդարչուկի կազմակերպած «Goodbye Summer» անուանումով փարթիին:

ԱԺ 2010 թ. աշնանային նստաշրջանի ընթացքում (Սեպտեմբեր-Դեկտեմբեր) տեղի է ունեցել 183 քուէարկութիւն: Տիգրան Արզաքանցեանը ոչ մի քուէարկութեան չի մասնակցել եւ ԱԺ աշխատակազմ է ներկայացրել անաշխատունակութեան թերթիկ: Հետաքրքիր է՝ ի՞նչ է գրուած Ազգային ժողով ներկայացրած «բժշկի թղթիե մէջ: Գուցէ բժիշկն իսկապէս սխալ դեղատո՞մս է նշանակել ԱԺ պատգամաւոր, Հանրապետական կուսակցութեան խորհրդի անդամ Տիգրան Արզաքանցեանին, եւ նա ստիպուած բժշկի ուղղորդմամբ մասնակցում է զանազան փարթիների:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք

«Մասիս» Շաբաթաթերթին

T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863 massis2@earthlink.net

ARMENIAN COMMUNITY COALITION of Pasadena

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՀԱՄԱԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ ՄԱՐՄՆԻ

Հրաւէր

ԲՈԼՈՐ ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՆԵՐՈՒՆ, ՔԱՆԴԱԿԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒՆ

Փասատինայի Վիքթըրի Հանրային Պարտէզին մէջ, կը ծրագրուի զետեղել Ապրիլեան Ցեղասպանութեան Յուշարձան մը:

Անոնք որոնք հետաքրքրուած են յուշարձանի իրականացումով կրնան ներկայացնել իրենց նախագիծը մինչեւ Յուլիս 31, 2011 ժամադրութեան եւ յաւելեալ տեղեկութեան համար հեռաձայնել (626) 398-4520:

ԱՍԱՏՈՒՐ ԿԻՒՁԷԼԵԱՆ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ ԻՐ ՆՈՐ ԳԻՐՔԸ՝ «ԹԵՐԹԵԼՈՎ ՄԱՄՈՒԼԸ»

«Ցաւօք սրտի, մեր աչքի առջեւ այսօր սփիւռքը նահանջ է ապրում, եւ այսպիսի մարդկանց պակասն է, որ մենք զգում ենք: Ես միշտ նրա մասին ասում եմ՝ «մեծ նաւ» փոքր ովկիանոսում»:

Այպէս բնութագրեց արուեստագէտ, հրապարակախօս Կարինէ Յակոբեանն Ասատուր Կիւզէլեանին: Վերջինս սփիւռքահայ գրող եւ լրագրող, հասարակական գործիչ է: Յակոբեանի կարծիքով՝ մեր ամենամեծ խնդիրն անմիասնականութիւնն է, եւ այն հսկայ ուժը, որ կայ Հայաստանում եւ սփիւռքում, համախմբուելու դէպքում կը յաղթանակի:

«Ստեղծենք համահայկական կենտրոնական մեծ ուժ, թող բոլորը նստեն մէկ սեղանի շուրջ եւ ասեն՝ մենք հիմա վիճելի հարցերը զանազանում ենք անվիճելի հարցերից: Այնուհետեւ համախմբուենք անվիճելի հարցերի շուրջ: Հիմա անկախ Հայաստան ունենք, մտածենք որպէս պետականութիւն ունեցող ժողովրդի զաւակ»,- ասաց Կիւզելեանը:

Յիշելով իր հանդիպումը Յովհաննէս Շիրազի հետ՝ նա մէջբերեց բանաստեղծի՝ իրեն ուղղուած խօսքը. «Դուք սփիւռքում մատ էք մնացել, մինչեւ չբռունցքուէք, տեղ չէք հասնի»:

«Այս պատգամը ես հիմա տալիս եմ ձեզ»,- ասաց Կիւզելեանը:

Հանդիպման ժամանակ Կիւզէլեանը ներկայացրեց նաեւ իր վերջին գիրքը՝ «Թերթելով մամուլը»: Այն ներկայացնում է Կիւզէլեանի 50 տարիների լրագրողական նօթերը, թղթակցութիւնները տարբեր թերթերի հետ, յօդուածները, հարցազրոյցները եւ այլն:

Կիւզէլեանը նշեց, որ իր յաջորդ գիրքը լինելու է մեծերի՝ Սեւակ, Շիրազ, Խաչատրեան եւ միւսների հետ եղած նամակագրութիւնները: Միայն Վազգէն կաթողիկոսի մասին նա ունի մօտ 300 էջանոց յուշեր:

Խօսելով գրականութեան խնդիրների մասին՝ Կիւզէլեանը նկատեց, որ սովետական շրջանի հետ համեմատած, երբ կային խիկապէս մեծ ու տաղանդաւոր գրողներ, այսօր նման մարդիկ չկան: Ըստ Կիւզէլեանի՝ հիմնական պատճառը տնտեսական վատ վիճակն է. «Մարդը գիշերն իր ընտանեկան հոգսի մասին մտածի», թէ՝ լուրջ կերպով գրականութեանը հետեւի: Երբ մէկի միտքը մտահոգ է, նա չի կարող ստեղծագործել»:

Նրա կարծիքով՝ արժէքաւոր գրական գործ ստեղծելու համար անհրաժեշտ են ներշնչող, ուղորդող մարդիկ, ովքեր այսօր չկան:

ՎԱՌՆԱՅՈՒՄ ԿԱՆԳՆԵՑՈՒԵՑ ԶՕՐԱՎԱՐ ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ԱՐՁԱՆԸ

Վառնայում կանգնեցուեց Անդրանիկի արձանը՝ չնայած թրքական վայնասունին: Պուլկարիայի Վառնա քաղաքի հարիւրաւոր բնակիչներ հաւաքուել են Գալաթա թաղամասում՝ մասնակցելու Զօրավար Անդրանիկի յուշարձանի բացման արարողութեանը: Հանդիսաւոր միջոցառմանը մասնակցել են Պուլկարիայի հասարակական ու քաղաքական մի շարք գործիչներ, ինչպէս նաեւ Պուլկարիայի հայերի միութեան նախագահ եւ Զօրավար Անդրանիկի թոռ Վարդան Նուանեանը:

Նշենք, որ պուլկարական իշխանութիւնների որոշումը՝ կանգնեցնել Զօրավար Անդրանիկի արձանը, մեղմ ասած «մեծ ուրախութեամբ» չէր ընդունուել Թուրքիայում: Սակայն Պուլկարիայի իշխանութիւնները չեն տրուել թրքական շանտաժին ու կանգնեցրել են արձանը:

ԱՂԹԱՄԱՐԻ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՎՐԱՅ ԽԱՉ ՏԵՂԱԴՐԵԼՈՒՑ ՅԵՏՈՅ ԿՂԶԻ ԱՅՑԵԼՈՂՆԵՐԻ ԹԻՒԸ ԿՐԿՆԱԿԻ ԱՒԵԼԱՑԵԼ Է

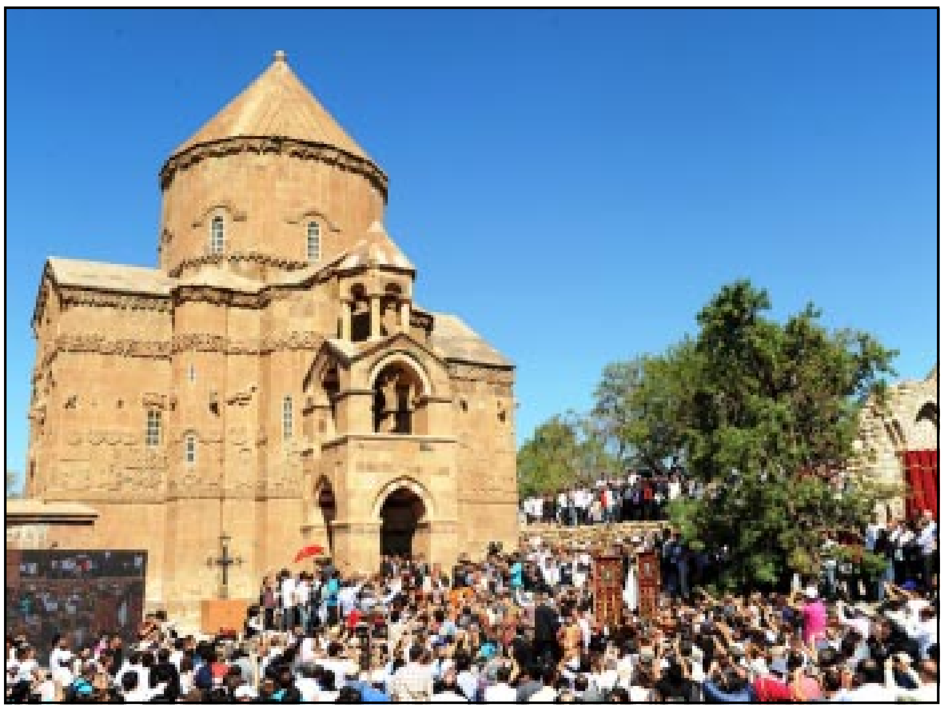

Վանի Աղթամար կղզու Սուրբ Խաչ եկեղեցու խաչը տեղադրելուց յետոյ Վան այցելող զբօսաշրջիկների թիւը կրկնակի աւելացել է:

Թրքական Cihan գործակալութեան փոխանցմամբ՝ Թուրքիայի մշակոյթի եւ տուրիզմի վարչութեան Վանի նահանգային կառոյցի յայտարարութեան մէջ նշուել է, որ 2009 թուականին Վանի թանգարան է այցելել 10 հազար, Աղթամար կղզի՝ 23 հազար 932, Վանի բերդ՝ 9 հազար 376 հոգի:

«2010-ին Վանի Աղթամարի կղզի է այցելել 30 հազար 804 հոգի, իսկ 2011-ի առաջին 6 ամսում Աղթամարի կղզի այցելել է 25 հազար 500 հոգի, որը 100 տոկոս աւել է նախորդ տարուայ նոյն ժամանակահատուածի համեմատութեամբ:

Նշենք, որ Հայոց ցեղասպանութիւնից 95 տարի անց՝ 2010-ի Սեպտեմբերի 19-ին Աղթամարի Սուրբ Խաչ եկեղեցում առաջին անգամ իրականացուել է պատարագ, իսկ Սեպտեմբերի 30-ի երեկոյեան եկեղեցու գմբէթին խաչ է տեղադրուել:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* $50,00 for USA

* $60,00 (second class), $ 75,00 (Air Mail) for Canada.

* $85,00 (second class), $ 125,00 (Air Mail) Overseas.

Name: --

Address: --

City: --------- State:--------- Zip Code:------

Country: -------------

Tel :------------------------ Fax : -------------------------

www.massisweekly.com
updated every Friday

SEROP'S CAFE
GREEK & LEBANESE FOOD
SERVING BATON ROUGE SINCE 1979

Massis Weekly

Volume 31, No. 26 **Saturday, JULY 16, 2011**

Democratic Socialism in Armenia

YEREVAN -- On July, 9 2011, Armenia's Hunchakian Party and the Democratic Party of Armenia organized a conference entitled "The Prospect of Democratic Socialism in Armenia." The primary focus of the conference is to establish a path in overcoming the grave socio-economic situation in Armenia by establishing a system of democratic socialism in the country; where the rights of individuals and the rule of law are respected. The event brought together representatives of various political parties and NGOs.

In his opening remarks, Chairman of the Democratic Party of Armenia, Aram Sargsyan dwelt on Armenia's "sad economic situation" detailing key issues which require immediate solution. He underlined the trinity of shadow economy, monopoly and oligarchy as the fundamental basis of today's economy. "Note that the death of the one supposes the collapse of the other," he said adding that the official estimate the shadow economy to be 50% of the country's total economy, yet experts believe that the shadow economy in actuality makes up an estimated 70% in the economy, and its reduction will help curtail Armenia's growing foreign debt.

"Yet, do you think the authorities are truly ashamed of this economic ailment in our economy? They utilize these economic disabilities for their own benefit and cannot go against their interest," concluded Sargsyan.

Amenian Revolutionary Federa-

Continued on page 4

Obama, Medvedev Discuss Karabakh

WASHINGTON, DC -- U.S. President Barack Obama and his Russian counterpart Dmitry Medvedev discussed the Nagorno-Karabakh conflict and reportedly agreed to make more joint efforts to broker an Armenian-Azerbaijani framework agreement in a phone call late on Monday.

The White House and the Kremlin listed the current state of the Karabakh peace process among the main issues on the agena of the conversation.

"President Obama also expressed his support for President Medvedev's mediation efforts regarding Nagorno-Karabakh, and pledged American support for the effort to reach a framework agreement for negotiating a final peace agreement that will put an end to this conflict," read a White House statement.

A separate statement issued by the Kremlin likewise cited Obama as praising Medvedev's mediation efforts.

"Both sides expressed their intention to continue to take coordinated steps aimed at fostering the search by Baku and Yerevan of a peaceful solution to the problem," it said.

The phone call coincided with the start of Russian Foreign Minister Sergei Lavrov's visit to Washington. He is scheduled to hold talks with Obama on Wednesday.

Lavrov flew to Washington three days after visiting Yerevan and Baku to hand Presidents Serzh Sarkisian and Ilham Aliyev a letter from Medvedev. He said it lays out concrete steps which the Russian president believes can break the impasse in the negotiating process mediated by the United States, Russia and France. Sarkisian and Aliyev promised to respond to the unpublicized letter soon.

Senator Menendez Questions Ambassador Nominee to Armenia on Genocide

WASHINGTON, DC -- President Barack Obama's nominee for US ambassador to Armenia told Senators Wednesday he would not use the word "genocide" to describe the killing of more than one million Armenians under the Ottoman Empire.

"As the president has said, the massacres and the forced deportations leading to the deaths of 1.5 million Armenians is acknowledged and recognized and deplored by President Obama, and yes sir, I believe it as well," nominee John Heffern said, responding to sceptical questioning by Democratic Senator Robert Menendez of New Jersey.

"The characterization of those events is a policy decision that is made by the president of the United States and that policy is enunciated in his April 24th Remembrance Day statement," Heffern told Menendez and other members of the Senate Foreign Affairs panel.

Menendez, however, told Heffern he found it "difficult to be sending diplomats of the United States to a country in which they will go (...) to a genocide commemoration and yet never be able to use the word genocide.

"It is much more than a question of a word," he added. "It is everything that signifies our commitment to saying 'Never Again' and yet we cannot even acknowledge this fact and we put diplomats in a position that I think is totally untenable."

Bill Extends Claim Deadline for Families of Armenian Genocide Victims

SACRAMENTO -- Gov. Jerry Brown last Friday signed legislation that extends the deadline in California for victims of the Armenian genocide and their descendents to file claims on unpaid policies from European and Asian insurers.

The measure, which extends the deadline through Dec. 31, 2016, was introduced by Assemblyman Mike Gatto (D-Silver Lake).

"This is the culmination of a lot of hard work by me and my staff," Gatto said. "It's nice to see this come to fruition."

Gatto went into the community to get input before introducing the bill. "[Residents] saw this as an important tool for seeking justice for the wrongs committed by the Ottoman Turks."

UN Report: Armenia's Population Declining, 44 Percent See no Future in Homeland

The world population will top 7 billion in November, but according to demographic projections, Armenia's population will shrink by 2050, Garik Hayrapetyan, the executive representative of the UN Population Fund's Yerevan office, told a news conference today.

A UN study conducted in 2009 shows that only 16% of the respondents in Armenia have said they are ready to have another child in the three years to come; 68% ruled out such a possibility. The number of children born to young families stands at 1.5 while 2.1 is needed for a simple reproduction.

Some 44% have said they don't see their future in Armenia.

Commenting on the numbers, Vanik Babajanyan, the head of the Labor and Social Affairs Ministry's Demographics Division, said some of the reasons include issues like dwelling, employment, health care, unpreparedness to become parents among other difficulties.

He, however, shrugged off allegations that emigration numbers have hit threatening sizes in Armenia.

ACA Raises Issues of Concern to the Senate Foreign Relations Committee Regarding Future U.S. Ambassador

LOS ANGELES -- The Armenian Council of America sent an open letter to the Senate Foreign Relations Committee members regarding the nomination of John A. Heffern as the U.S. Ambassador to Armenia. In the letter, the ACA addressed it's concerns about Heffern's relationship with former Congressman Doug Bereuter (R-NE) who was consistently one of the most pro-Turkish and anti-Armenian Representatives to serve in Congress.

The ACA asked the committee to be thorough in its evaluation of Mr. Heffern and to ensure that he is aware of the concerns held by the Armenian-American community. The following is a copy of the letter sent to the Senate Foreign Relations Committee.

"Today, the Senate Foreign Relations Committee will consider President Obama's nomination of John A. Heffern to serve as ambassador to Armenia. Mr. Heffern would replace Ambassador Marie Yovanovitch, who just concluded her three year mission to Armenia last month.

In the mid-1990s, Mr. Heffern worked for former Congressman Doug Bereuter who was consistently one of the most pro-Turkish and anti-Armenian Representatives to serve in Congress. Currently, Mr. Heffern is a career member of the Senior Foreign Service and at present serves as the Deputy Chief of Mission at the U.S. Mission to NATO in Brussels.

It is our desire that nominee

Continued on page 4

Armenian Government, Opposition Set for Landmark Talks

YEREVAN -- In what appears to be another concession to the Armenian National Congress (HAK), President Serzh Sarkisian and his three-party governing coalition have formed an ad hoc team tasked with holding talks with the opposition alliance.

Sarkisian's spokesman Armen Arzumanian told News.am on Saturday that the ruling Republican Party of Armenia (HHK) and its two junior coalition partners, the Prosperous Armenia (BHK) and Orinats Yerkir parties, will each appoint two members of the "working group."

"The first working discussion [with the HAK] could be organized already in the next ten days," Arzumanian said.

The potentially significant development is part of an unfolding dialogue between Armenia's political leadership and largest opposition force, which was made possible by a series of concessions made by Sarkisian in April and May. Those included the release of all HAK loyalists remaining in prison.

The two sides have still not held any face-to-face meetings on ways of easing political tensions in Armenia. The HAK insists that the dialogue should take the form of formal negotiations between special delegations formed for that purpose. Sarkisian and the HHK rejected this format until recently.

But in a June 17 statement, the president said that the two rival sides could discuss pressing issues facing Armenia "through specially designated individuals." He said representatives of the HHK, the BHK and Orinats Yerkir could "sit down at the negotiation table" with an HAK delegation set up in early June.

The ruling HHK will be represented in the "working group" by Davit Harutiunian and Gagik Minasian, the chairmen of the Armenian parliament committees on legal affairs and economic policy respectively.

The BHK also appointed two senior lawmakers to the group. One of them, Naira Zohrabian, described the dialogue as an important milestone in the "formation of a new political culture of mutual tolerance" in the country.

Armenia Recognizes South Sudan

YEREVAN -- Armenia rushed to officially recognize South Sudan on Saturday, with Foreign Minister Edward Nalbandian touting its declaration of independence as a blueprint for resolving other ethnic and territorial conflicts.

"The declaration of independent statehood in South Sudan is a realization of peoples' equality and impregnable right to self-determination and yet another example of the civilized resolution of conflicts," Nalbandian said in a special written statement.

The Armenian government as well as Nagorno-Karabakh's leadership welcomed last January an internationally recognized referendum in South Sudan that cleared the final hurdle to its secession from the country's north. Nalbandian said the referendum outcome highlighted "the victory march of the right of self-determination."

Official Yerevan and Karabakh hope that the emergence of a new state in Africa will set another precedent for a resolution of the Karabakh conflict sought by them. Nalbandian insisted in January that South Sudan's independence will strengthen the Armenian case for international recognition of Karabakh's secession from Azerbaijan.

The principle of self-determination has long been championed by the Armenian side in its negotiations with Azerbaijan. The United States, Russia and France — which have been jointly mediating those talks — recognize it along with the territorial integrity of states. A combination of the two principles is at the heart of the "basic principles" of a Karabakh settlement put forward by them.

Golden Apricot International Film Festival Opens in Armenia

YEREVAN -- A weeklong international film festival opened in Armenia on Sunday, with cinema-goers given another chance of sampling some of the latest movie offerings.

The eighth edition of Golden Apricot, a film festival held in Yerevan every year since 2004, opened on July 10 with a gala ceremony attended by several star guests, including one of the festival's guests of honor Fanny Ardant, a renowned French actress.

One of this year's novelties at the festival is "Apricot Pit", a short film program offering young filmmakers a chance of expressing themselves and sharing their vision of the future of cinematography.

The film festival also highlight films created in former Soviet republics in a section dedicated to the 20th anniversary of the establishment of the Commonwealth of Independent States. The festival ends on July 17.

More related news as well as information and schedules of film shows are available on the Golden Apricot International Film Festival's official website www.gaiff.am.

General Andranik Ozanian Monument Unveiled in Bulgaria

Hundreds of local residents gathered in the Galata district of the Bulgarian city of Varna to honor the memory of General Andranik Ozanian (also known as Zoravar Andranik). As reported by the website of the Russian-language Yerkramas newspaper, a six-meter monument to the Armenian general was erected in the center of square that now bears the hero's name. Participating in the opening ceremony were members of the public, government officials and political figures, as well as the head of the Union of Armenians in Bulgaria and General Andranik's grandson Vardan Nranyan.

The unveiling of the monument was one of the first events dedicated to the 100th anniversary of the Balkan Wars, in which Bulgaria, Greece, Montenegro and Serbia liberated the Balkans from Ottoman Empire rule. The Armenian auxiliary troops established by General Andranik fought in the Balkan

Wars within the Bulgarian army.

Turkey earlier had expressed discontent regarding the Bulgarian authorities' decision to erect the monument. The authorities, nevertheless, did not succumb to pressure from Turkey, reports Yerkramas.

Armenian Crime Boss Pleads Guilty

NEW YORK (UPI)-- The leader of an Armenian crime ring in New York pleaded guilty to racketeering charges in a federal court, the U.S. Department of Justice announced.

Armen Kazarian, 47, pleaded guilty to racketeering conspiracy, admitting his association with the Mirzoyan-Terdjanian organization and acknowledging he engaged in extortion for the crime ring and on his own behalf, U.S. Attorney Preet Bharara said in a release.

The indictment charged Kazarian used his leadership position in the crime community to help the Mirzoyan-Terdjanian crime engage in a range of criminal offenses, including operating a $100 million Medicare fraud billing ring.

Kazarian was a "vor" — roughly translated as "thief-in-law" — among high-level criminals from Russia and the countries that had been part of the former Soviet Union, including Armenia.

"International organized crime has emerged as one of the most serious law enforcement problems of the 21st century," Bharara said. "It is a problem that this office — and the Department of Justice as a whole — is committed to rooting out. [Kazarian's] guilty plea should send a strong message to international gangsters all over the world."

Historical Justice: Turkish Writer Publishes Materials on Armenian Presence in the Region

By Gayane Abrahamyan
ArmeniaNow.com

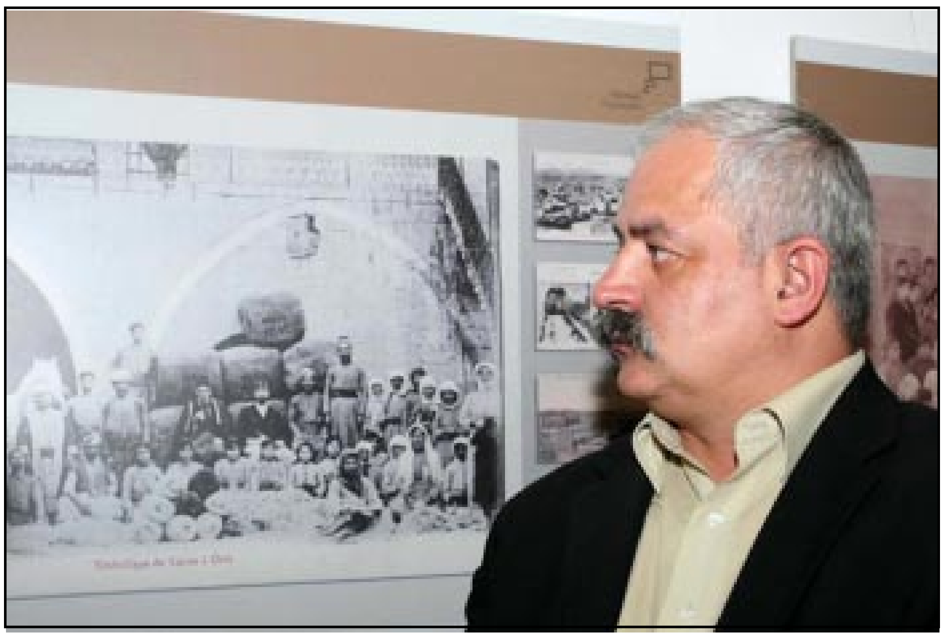

With his activities and different projects the Turkish journalist, historian and publisher Osman Koker is trying to present to the public at large the traces left by Armenians in Turkey, which, according to him, have been "consistently erased".

The book "Armenians in Turkey 100 Years Ago" published in 2005 provided a fresh, documentary perspective and, as Koker himself says, has become not only an alternative to the history presented by Turkey, but also the "antidote" to the portion of poison that is spread in educational institutions, portraying Armenians as an enemy nation.

"I was born in Marash, where a third of the population was Armenians. There were 10 Armenian churches there, more than 10 schools, but not a single stone remains of them now, and people remember the Armenians as enemies. This book shows to people that Armenians once lived here and built cities," Koker says in an interview with ArmeniaNow.

Koker, who founded and heads the Birzamanlar publishing house, is among Turkish scholars who have engaged in an internal struggle against the denial of the Armenian Genocide. But the way of struggle he has opted for isn't a direct one.

"I think that only by saying that the genocide happened and using that word you won't achieve success, but will, on the contrary, cause a reaction. With my projects, books and cultural activities I am trying to show to the broad sections of the public what the role of Armenians was and make them wonder what happened to the Armenians," explains the scholar.

This question has arisen among many when they began to browse the book-album "Armenians in Turkey 100 Years Ago" that contains over 500 postal cards depicting the Armenian life back then. The postcards were published at the beginning of the 20th century in the Ottoman Empire and present the lives of Ottoman Armenians, their churches, schools, numerous factories, shops, cafeterias, hotels and other institutions owned by Armenians.

Under "My Dear Brother" heading photographs from the book have been displayed at exhibitions in Istanbul, Munich, Cologne, Frankfurt, Valencia and Geneva.

The collection belongs to Orlando Calumeno, an ethnic Italian citizen of Turkey, whose mother was an Armenian. Koker is going to include in his new book about 700 valuable samples of nearly 4,000 postcards and envelopes from Calumeno's collection along with their descriptions and brief histories.

"The main goal of my activities is to present the reality, to stop the influence of the history imposed on [students] through state curricula," he says. "In Turkish schools, in textbooks it has always been presented that other peoples used to live in the Ottoman Empire, but their roles have been reduced to zero or presented in a very diminished manner. Moreover, Armenians have always been portrayed as traitors."

But reaching the goal wasn't an easy task for Koker as all large publishing houses that were technically capable of printing such an illustrated book refused to do so. Koker eventually made up his mind on setting up his own publishing enterprise.

"This was very important for me and I would stop at nothing. Five years ago the talk about Armenians and the Armenian issue wasn't what it is now and literature was still rather limited, and this book certainly opened a new field for study," says the Birzamanlar publishing house's founder and chief editor.

Despite the fact that the main target of Koker's activities is the society as a major link of settlement of relations, he is confident that only by bringing the societies closer together the issue will not get a solution as long as "Turkey continues its present policy".

"Now Turkey wants to improve relations with Armenians, Kurds, however, it is regrettable that it is done not out of considerations of human rights protection and realization of mistakes, but simply because these issues are viewed as impediments to Turkey's becoming stronger," he says, citing proof of what he described as the formal nature of relations settlement processes in Turkey.

"It seems that now they are trying to put an end to the policy that prompts hatred towards Armenians – on the one hand the state organizes a huge exhibition about Armenian architects, presenting the huge, magnificent works created by Armenians in Turkey, but on the other hand, again at the state level, video materials are disseminated in schools presenting how Armenians ostensibly killed Turks," says Koker.

According to the scholar, the present "small changes" when one can talk about the genocide relatively more freely are not the result of state policy, but rather are "the fruit of a number of individuals' longstanding efforts, which will still have to ripe."

However, statesmen often underestimate the activities of individuals and speak about them with irony. In an informal conversation with ArmeniaNow a senior Foreign Ministry official said that those who accept the Armenian genocide or defend Armenians are mainly "guided by pure emotions, have heard some stories that moved them."

For those breaking the taboo and the wall of denial this approach is not only outrageous, but also offensive. However, it only prompts them to find more solid evidence to prove what happened in reality.

"Of course, for them it is difficult to face the truth. This is clear. But one thing is also clear: our ranks grow from day to day and eventually the pressure from the bottom will increase to the degree that denying will no longer be possible," Koker concludes.

Vatican Documents: Turks Were Dismembering Armenian Kids, Blinding and Killing Armenian Priests

The Vatican documents on the Armenian Genocide will be published in a separate book, Vatican Archives Officer Monsignor Sergio Pagano has told the Turkish newspaper Vatan.

Pagano said the documents refer to the Armenian massacres perpetrated between 1894 and 1897 in the Ottoman Empire. He said that at the time Pope Leo XIII had asked Sultan Abdul Hamid to show mercy and stop the atrocities against the Armenians. Vatan has published two eyewitness accounts provided by Pagano.

An account by an eyewitness from Erzrum:

I saw them kill children. I saw my cousin Dono fleeing the house fleeing the house with his 2-year-old child. They shot him and he felled down. Two armed men came up to them and killed Dono before the child's eyes… I saw them kill the chief priest of our town. They first picked his eyes, tore his beard. Before they killed him, they made him dance.

An account by Turkish soldier Mustafa Suleyman:

We would enter the Armenian villages and kill everybody. The Kurds accompanying us looted the houses of the Armenians. A group of elderly and disabled people was hiding in the school that was in the center of the town. But we were ordered to killed them too. In the village of Geliguzan, 800 Armenians were killed. They picked Father Hovhannes's eyes, tore his beard, cut out his nose and ears, and then killed him by their bayonets. I did not kill any child. I even hid two kids in my tent but once I found them dismembered.

Turkey's Constitutional Court Prohibits Citizens to Use Non-Turkish Names

ANKARA.-- Turkey's Constitutional Court prohibits Turkish citizens to have foreign names.

According to Firat agency, Turkish citizen Favlus Ay, Assyrian by nationality, sued to change his surname but court rejected. The decision is based on law for surnames adopted in 1934, which prohibits using foreign names. The citizen demanded to litigate the law in the Constitutional Court.

The law was approved by the majority, however, president and deputy president of the court were strictly against it. They considered the decision extremely racist. Nine voted for the law, eight opposed it.

Loving and Preserving a Musical Heritage

By Carolyn Harper

Some of John Bilezikjian's earliest memories are of Sunday afternoons when his house filled with scores of friends and family who often brought their instruments for a day of fellowship and the songs they loved. In a home imbued with Armenian tradition and music, Bilezikjian became fascinated with a strange looking instrument in his grandfather's bedroom.

As the boy held the instrument in his lap and experimented with its 11 strings, he didn't care that it was the forerunner to the lute or that its history reached back 2,500 years. He just wanted to make the wonderful music he saw others performing in his living room.

For half a century, Bilezikjian has immersed himself in the study and performance of the oud, becoming the most distinguished oudist in America. During his accomplished career, he never forgot those early gatherings and was determined to preserve this musical heritage.

In his quest to preserve the music of the Armenian Diaspora, Bilezikjian has transcribed all of the songs and melodies he has encountered into musical notation. It is doubtful a more complete collection of written Armenian music can be found anywhere.

In the course of his studies, Bilezikjian has amassed a library of books, sheet music, and recordings equal to many universities. The sheet music and recordings of the Mediterranean area alone fill one wall. His books fill another with volumes on history, sociology, anthropology, and cultural materials. His library also features several file cabinets filled with original compositions, each piece dated and signed.

In addition to his library, Bilezikjian's collection of folk instruments includes more than 50 ouds. Two of the finest modern luthiers lived in the early 20th century, Emmanuel Manol, a Greek, and Onnik Karibyan, an Armenian. Bilezikjian's collection includes 10 ouds made by Manol and 40 made by Karibyan. His hope is to help preserve the rich history of the oud, and prevent the work of these artists from being lost.

Part of preserving a musical tradition is passing it on to younger musicians. To this end, Bilezikjian has taught hundreds of students. He mentors not only their musical technique, but also their understanding of the cultural and historical context of the music.

On August 21, 2011, Bilezikjian will be performing in concert at the La Mirada Performing Arts Center. In celebration of the 50 years he has dedicated to music, the concert will include friends with whom he has performed over the years, including members of his first band, the Halehs, formed when he was 10 years old.

For information on the upcoming concert: www.FriendsOfJohnBilezikjian.com or call 1-855-OUD-DIST (1-855-683-3478).

ARPA Institute Presents Lecture on "Armenian DNA: Ancient, Unique And Relevant"

Peter Hrechdakian holds a B.A. in Economics and Philosophy from Cornell University and a Masters in Business Administration from Harvard Business School. He is the CEO of the Unifert group, a multinational fertilizer trading and agricultural chemicals distribution company with headquarters in Brussels, Belgium and Beirut, Lebanon. In his spare time he has been deeply involved with the archeogenetics of Armenian DNA. In September 2009 he and volunteer co-administrators Mark Arslan and Hovann Simonian launched the Armenian DNA Project at Family Tree DNA, which now has more than 500 members. The project works in close cooperation with academic researchers studying Armenian DNA such as Prof. Levon Yepiskoposyan.

He will be held a lecture on the subject on Thursday night, July 21, 2011 at 7:30 pm in the Merdinian Armenian Evangelical School in Sherman Oaks

The Armenian DNA Project is an important resource for Armenians researching their family history and their deep ancestry through genetic testing. By reaching thousands of years into the past, we aim to understand the genetic makeup and deep genetic history of the Armenian people. This is particularly important considering the variability of Armenian last names and the destruction of many genealogical records of Ottoman Armenians during the Genocide. This lecture will start by giving an overview of ancestry research through DNA. It will review the DNA results of Armenians tested by the project and by academic researchers. It will finish with an exposé of the most important recent findings which touch upon the following questions: What is an Armenian from a genetic point of view? Is there a typical Armenian genetic group? Are there regional genetic variations amongst Armenians?

Are Armenians native to the region or not? If not, where could they have come from… and when? What languages did the ancient Armenians speak? How do Armenians compare genetically to other ethnic, religious and linguistic groups from the region?

ACA Raises Issues of Concern

Continued from page 1

Heffern explain and distinguish his views from those of former Congressman Bereuter. We encourage you and all the members of the Foreign Relations Committee to ask the nominee to clarify and characterize his views on the following issues which are dear to the Armenian-American Community.

- Currently, the Nogorno-Kharabagh conflict is being mediated without the participation of the Nogorno-Kharabagh government. As Americans it is our firm belief that people have the right to freely choose their sovereignty and international political status with no external compulsion or external interference. As such, the self determination of Nogorno-Kharabagh is of great concern for the Armenian-American community. It would be immoral and counterproductive for outside parties to determine the fate of this region without consulting the inhabitants and allowing them to take part in the mediating process.

- As a fledgling democracy, Armenia has yet to establish itself as a truly democratic nation where the rule of law, freedom of expression, and freedom of the press is safeguarded. The Armenian-American community seeks for Armenia to truly become a democratic nation where the rule of law and citizens' rights are protected. The United States as the leading global democracy has the power; through its Ambassador, to influence the Republic of Armenia and its leadership to establish and maintain these principles.

- Another great concern for us is economic and military aid for Armenia and Nogorno-Kharabagh. It is imperative that the United States help these two independent states as much as possible, so that an island of democracy and liberty may exist within the region.

- It is vital for neighboring nations to co-exist in peace, yet the Armenian State faces a unilateral and illegal blockade imposed by the Turkish government. It is the belief of the Armenian-American community that such actions imposed must be suspended devoid of preconditions.

- To this day the Turkish government vehemently denies the Armenian Genocide and does anything and everything in its power to suppress the truth. As the majority of Armenian-Americans are the descendents of survivors of the Armenian Genocide, it is disheartening that most of our Ambassadors have not had the courage to address the Genocide by its rightful name. As President Obama stated during his address to the Turkish Parliament in Ankara; "All of us have to change. And sometimes change is hard. Another issue that confronts all democracies as they move to the future is how we deal with the past. History is often tragic, but unresolved, it can be a heavy weight. Each country must work through its past, and reckoning with the past can help us seize a better future." The Armenian-American community expects the U.S. government and its Ambassadors to stand by historical truths. Through our government's actions it can encourage the Republic of Turkey to rectify its historical past in order to develop a strong Armenian-Turkish relationship. This will be beneficial for the United States in its approach of strengthening relations in the South Caucasus and the greater Near East.

We understand the challenges and the difficulties facing the next U.S. Ambassador, yet for the sake of fortifying ties and good-will between the United States and Armenia, along with the establishment of regional security, cooperation and economic integration, these issues must be appropriately and promptly addressed by our next Ambassador to Armenia."

Democratic Socialism in Armenia

Continued from page 1

tion Member of Parliament Artsvik Minasyan noted in his speech the appearance of the situation from an external viewpoint, when the conditions of a country are considered poor in terms of international competition due to internal political and economic policy. "A Country in such a position will not be considered as strong; rather it is always be regarded as and condemned to the viewpoint of slavery."

Armenia's former Deputy Defense Minister and current Social Democrat Hunchakian Party Central Committee member Mr. Vahan Shirkhanyan examined the peculiarities of liberal market of post-Soviet Armenia and the transformation of the economic system to a monopolized economy controlled by an oligarchical structure which breeds economic stagnation, poverty, and ultimate depopulation of the county; a detriment to national security.

"Twenty years of the existing market and economic system has rendered Armenia into a 'disaster zone,' without competition, monopolists do not try to develop what already exists but rather their singular goal is to gain profit from it and live on that profit," stated Shirkhanyan.

"This oligarchical economic system left to us by Robert Kocharyan has forced tens of thousands of people to beg on the street, 40 to 50 thousands more to be poverty-stricken, fueling the migration problem facing the nation today," continued Shirkhanyan. "An economic system that has turned into a monopoly for the benefit of the few hinders the economic growth of the country and the prospects of the masses."

"Some espouse the belief that Armenia con not develop until the resolution of the Artsakh conflict. However, Artsakh should not be blamed for Armenia's economic system or for all its problems. A Social Democratic system of government where programs are introduced to ensure the proportional development of the country will eliminate the economic stagnation and reestablish people's trust in authorities," concluded Shirkhanyan.

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԲԱՑՈՒՄ ՀԱԼԷՊԻ ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻ ԱՐԴԻԱԿԱՆ ՏԱՐՐԱԼՈՒԾԱՐԱՆԻ ԵՒ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԵԶԻ ԿԱՌՈՅՑԻ

Շնորհիւ Կիլիկեան Ճեմարանի Հոգաբարձութեան երիտասարդ կազմի անխոնջ եւ անձանձիր աշխատանքին եւ բարերարներու ու բարեկամներու անսակարկ եւ օժանդակութեան, Կիլիկեան Մանկապարտէզի սեփական կալուածը կ՚օժտուած է արդիական կառոյցով եւ մանուկներու յատուկ սարքաւորումով:

Այնպէս որ յառաջիկայ վերամուտը մեր երախաները պիտի դիմաւորեն աւելի աշխոյժ, եռանդուն եւ նպաստաւոր պայմաններու տակ:

*****

Հովանաւորութեամբ Հալէպի շրջանի Վարիչ Մարմնին, կազմակերպութեամբ Կիլիկեան Ճեմարանի Հոգաբարձութեան, նախագահութեամբ՝ Սուրիոյ Հայ Աւետարանական Եկեղեցիներու Համայնքապետ Վերապատուելի Յարութիւն Սելիմեանի, ներկայութեամբ Հայաստանի Հանրապետութեան հիւպատոս Տիար Աշոտ Մանուկեանի, Հալէպահայ մշակութային, բարեսիրական եւ մարզական միութեանց ներկայացուցիչներու, Կիլիկեան Կրթական Հաստատութեան բարերարներու եւ բարեկամներու հոծ բազմութեան ներկայութեան, Կիրակի 12 Յունիս, 2011ի կէսօրէ ետք ժամը 7ին բացումը կատարուեցաւ Կիլիկեան Ճեմարանի գերարդիական տարրալուծարանին, որուն սրահին վերանորոգումն ու սարքաւորումը սիրայօժար յանձն առած էին ազգային բարերարներ Գաբրիէլ եւ Վիգէն Ջեմպերճեաններ, ի յիշատակ իրենց մօր՝ Պերճուհի Ջեմպերճեանի անթառամ յիշատակին:

Բացման խօսքով հանդէս եկաւ Հոգաբարձութեան անդամ ընկ. Աւօ Խոշաֆեան որ իր շնորհակալական խօսքէն ետք, հրաւիրեց հոգաբարձութեան ատենապետ Տօքթ. Յակոբ Օգճեանը որ գեղեցիկ յուշանուէրով մը պատուեց տարրալուծարանի բարերար եւ վարիչ Մարմնի ատենապետ ընկ. Վիգէն Ջեմպերճեանը: Յիշեցնենք որ ազգային բարերար Պրն. Գաբրիէլ Ջեմպերճեան քաղաքէս բացակայելուն պատճառաւ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ բացման պաշտօնական հանդիսութեան:

Տարրալուծարանի բացման ժապաւէնը հատեցին Սուրիոյ Հայ Աւետ. Եկեղեցիներու Համայնքապետ՝ Վերապատուելի Յարութիւն Սելիմեան, Հայաստանի հիւպատոս Պրն. Աշոտ Մանուկեան եւ ազգային բարերար ընկ. Վիգէն Ջեմպերճեան, որմէ ետք Կիլիկեանի նախկին սաներէն քիմիագէտ Տօքթ. Վազգէն Գաբրիէլեան մանրամասն տեղեկութիւններ եւ բացատրութիւններ տուաւ տարրալուծարանի շուրջ:

Յաջորդաբար խօսք առին վերապատուելի Սելիմեանը, Տօքթ. Թորոս Թորանեան եւ Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ ներկայացուցիչ Տէր Յուսիկ Ա. Քհնյ. Սեդրակեանը, որոնք բարձր գնահատեցին տարուած աշխատանքը եւ Կիլիկեան Կրթ. Հաստատութեան կատարած վսեմ գործը Հալէպահայ գաղութէն ներս, մաղթելով նորանոր յաջողութիւններ եւ վերելք:

Ապա ներկաները հրաւիրուեցան մասնակցելու հոգաբարձութեան կողմէ հրամցուած քոքթէյլի մը:

Թղթակից

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵԳԷՈՆԸ

ՊՕՂՈՍ ԼԱԳԻՍԵԱՆ

«Մասիս» Շաբաթաթերթի 2011 թուականի Ապրիլ 23ի թիւ 14ում, Դոկտ. Տ. Զաւէն Աւագ Քհնյ. Արզումանեանի հեղինակութեամբ հրապարակուել էր հետեւեալ գրութիւնը՝

«Ապրիլեան Տարեդարձ 23 լեգէոնականներու Յիշատակին

Հայկական Լեգէոնը եւ Արարայի ճակատամարտը 1916»

Իմ այս ակնարկը, «Հայկական Լեգէոնի» մասին, վերոյիշեալ հրապարակման քննադատութիւնը, վերլուծութիւնը, այնտեղ շարադրուած տեղեկութիւնների հաւաստիութեան ճշմարտութիւնը, կամ նրա իսկութիւնը վիճարկելու նպատակ չի հետապնդում, ոչ էլ պատասխան գրութիւն: Ես, որպէս Մուսա Լերան հերոսամարտի մասնակիցի թոռ, Հայկական Լեգէոնին զինուորագրուած մարտիկ՝ Արմենակ Պօղոս Լագիսեանի զաւակ, խոր ցաւ եմ զգացել, վշտացել, որ այդ գրութիւնում ոչ մէկ յիշատակում կար Հայկական Լեգէոնը կազմաւորող, նրա կորիզը հանդիսացող վեց հարիւր Մուսա Լեռցի քաջազունների մասին: Նրանցից շատերի կերպարները պահպանւում են իմ մանկական յիշողութիւնում, ներկայ եղել Մուսա Լերան Խըտրպէկ գիւղի գետակի ափերի սրճարաններում նրանց հաւաքներին, ներկայ եղել նոյն գիւղի յորդառատ ջրի ակի մօտ նրանց մի մասի յոբելեանական հանդէսի եւ լուսանկարուելու արարողութիւնը, ունկնդրել լեգէոնական հօրս, հօրաքրոջս ամուսնու եւ այլոց պատումները: Բախտաւոր եմ նրանց ժամանակակից մանչը լինելուն, հաւատքի մասունքի նման պահպանում Արմենակ հօրս լեգէոնականի թուղթը...:

Հայկական լեգէոնի մարտիկների դիւցազնութիւնը, Մուսա Լերան հերոսամարտը, հայոց պատմութեան, մեր նախնիների կատարած քաջութեան բազում գործերից են, արժանի գրելու, յիշատակելու ու սերունդներին փոխանցելու:

Որպէսզի ընթերցողը Հայկական լեգէոնի պատմութեանը բաւարար տեղեկացուած լինէր, նրա կազմութեան, նրա անցած ուղու մասին համառօտակի գրում եմ այս գրութիւնը: Այն շարադրել եմ ղեկավարուելով «Մուսա Լերան Յուշամատեանի» հրապարակումներով եւ Շառլ Տիրան Թէքէեանի հեղինակած՝ «Մուսա Լերան Հայերի Փրկութիւնը» գրքոյկի որոշ հատուածներից քաղած տեղեկութիւններով:

Մուսա Լերան չորս հազար երկու հարիւր լեռնական հայեր, Տիգրան Անդրէասեանի ղեկավարութեամբ լեռներ բարձրացան, իրենց արմենական ցեղի, իրենց կանանց պատուի, իրենց մանչերի կեանքի, իրենց լեռների, իրենց հողի համար կռիւ տալու թուրքի դէմ, այն ժամանակ երբ մի ամբողջ ցեղ հայրենազրկւում էր, սպանւում, քշւում անապատներ, ճանապարհին ու անապատի աւազներում մահ գտնում: Այդ ինչպէս եղաւ, որ չորս հազար ու աւելի չէների Արմէն-Հայերի սրտերում մարել էին իրենց հին աստուածների քաջութեան, կռուի, հայրենի հողի պաշտամունքի ոգին: Միայն մի քանի չէներում՝ Շապին գարահիսար, Վան, Շատախ, Եդեսիա-Ուրֆայի արմէններ կռուի էին ելել, սպաննել, սպանուել, պատմութիւն դարձել: Սիսի Կաթողիկոսն էր յորդորել հարիւր յաղթական ճակատամարտեր մղած Զէյթունի քաջերին կռուի չելնել, հնազանդուել թշնամուն, ասացէք ինչո՞ւ այդպէս: Մուսա Լեռցին յիսուն երեք օրեր կռուեց թշնամու թնդանօթների ու բանակի հազար-հազար զինուորների դէմ եւ քաջերին վայել հինգ յաղթական ճակատամարտեր մղեց: Ռազմանաւեր եկան, այդ նոյն ծովային սպա Տիրան Թեքէեանի ջանքերով, յաղթողի պսակով, վահանները առաջ պահած նաւեր բարձրացան, հասան Եգիպտոսի Փոր Սայիտ քաղաք: Իրապէս յիշատակութեան արժանի քաջերի գործ:

Լեցուն լեռնական հայեր, իրենց կանաչ լեռների հովաշունչ լանջերից հասել էին դեղին աւազուտներ, պատսպարուել իրենց գիւղերի անուններով վրանաթաղերում, վրանաքաղաք էր: Հող չկար մշակելու ու ծառ տնկելու, աղբիւրներ ու գետակներ չկային, իրիկունները լուսնեակի անուշ դէմքին էին նայում, իրենց լեռների ստուերը փնտռելու: Չէին կարողացել համակերպիլ թշնամու դէմ պայքարը դադրեցնելու իրողութեան հետ, համակուած էին թշնամու դէմ ատելութեամբ, վրիժառութեամբ: Աշխարհի պատերազմը դեռ չէր աւարտուել: Մուսալեռցին չէր կարող Փոր Սայիտի աւազների վրայ հանգիստ ճեմել, պատերազմը իրենց համար էլ դեռ չէր վերջացել, դեռ կռիւ ունէին տալու թուրքի դէմ, ազատելու լեռն իրենց, նորէն քայլելու իրենց հողին: Իրենց պատուիրակները դիմել էին Թէքէեանին, զանազան ռազմավարական առաջարկներ ներկայացրել: Փոր Սայիտի նաւահանգիստի ծովային սպայակազմը սկսել էր աւելի մօտիկից հետաքրքրուել իրենցով, ցուցակագրել նրանց, ովքեր կը ցանկանային վրանաքաղաքում զինուորական կրթութիւն ստանալ: Զրահանաւի հրամանատար, կապիտան Բենուա Դ՚Ազին էր ստանձնել այդ պարտականութիւնը, կցորդ ունենալով Տիրան Թէքէեանին: Կարճ ժամանակ անց մի ամբողջ վաշտ մարզուել էր, պատրաստ ռազմական գործողութիւնների, հանդիսացել Լեգէոնի միջուկը:

Փոր Սայիտի Մուսալեռցիների վրանաքաղաքի երեք հոգիանոց պատուիրակութիւն մը, բաղկացած Գաբրիէլ Գազանճեանէն, Մարտիրոս Պոյաճեանէ եւ Սերոբ Գապազեանէ, 1916 թուականի Սեպտեմբերին ներկայացել էին ֆրանսական զրահանաւի հրամանատար՝ Բենուա դ՚Ազիի, յայտնել անոր ֆրանսական բանակին մէջ ծառայելու իրենց փափաքը:

Հրամանատարը խորհրդակցել էր ծովային սպայ, Մուսա Լեռցիների ազատագրութեան գործի մէջ մեծ դերակատարութիւն ունեցած՝ Շառլ Տիրան Թէքէեանի հետ, որը ի միջի այլոց արեւմտահայ բանաստեղծութեան իշխան Վահան Թէքէեանի զարմիկն էր: Նա քաջ ծանօթ լինելով նրանց անվեհերութեանը, թելադրել էր հրամանատարին ընդառաջել լեռնականների փափաքին: Հրամանատարի թելադրութեամբ, Թէքէեանը խմբագրել էր դիմումնագիր մը, որը Պընուա Տ՚Ազզի ուղարկել էր իր զարմիկ՝ պետական նախարար, հայասէր Տընը Քոշէնին: Մինչ այդ, հրամանատարը արտօնել էր Մուսալեռցի դիմումնագրողներին զինուորական վարժանքներ կատարել, զինավարժութեան տիրապետելու համար:

Ֆրանսական կառավարութիւնը համամիտ գտնուելով դիմումնագրին, մէկ ամիս յետոյ Փոր Սայիտ էր գործուղել «Օտար Լեգէոնի» գնդապետ Ռոմիէօ-ին ուսումնասիրել «Արեւելեան Լեգէոն» կազմելու կարելիութիւնը: Նման յորջորջումը նրա համար էր, որ այդ զօրագունդը բաղկացած էր լինելու ոչ միայն հայերից, այլ նաեւ օտարազգիներից: Յետագայում այն կոչուել էր «Հայկական Լեգէոն» նրա մարտիկների մեծամասնութիւնը հայերէ բաղկացած լինելու համար:

1916 թուի Նոյեմբերի 17ին գնդապետ Ռոմիէօ, իր խորհրդական Տիրան Թէքէեանին հետ եկել են Փոր Սայիտի Մուսալեռցիների վրանաքաղաք՝ կազմուելիք լեգէոնի համար կամաւորների արձանագրութիւն կատարել: Արձանագրուել էին վեց հարիւր Մուսալեռցի քաջորդիներ, որոնք էլ կազմել էին «հայկական Լեգէոնի» կորիզը: Նրանց էին միացել երեք հարիւր եգիպտահայեր եւ նոյն թիւով թրքական բանակից ու այլ վայրերից փախստական հայեր:

1917 թուականին Ամերիկայի մէջ նաեւ սկսել էր կամաւորութիւնը: Իրենց ցեղին վրէժը, հարազատն երի կորուստի ցաւը սրտերում՝ Քեսապցի, Սեբաստացի, Խարբերդցի, Արաբկիրցի եւ այլ բնակավայրերի ծնունդ հինգ հազար երիտասարդներ էին կամաւորագրուել: Նոյն տարին, Ֆրանսայի Մարսէյլ նաւահանգիստ էին հասել նրանցից միայն հազար երկու հարիւր կամաւորներ, որոնցից ոչ բոլորն էին ժամանել Կիպրոս՝ միանալու արդէն այնտեղ գտնուող Մուսալեռցի եւ այլ կամաւորներու: Նրանց հետ եղել էին զինուորական որոշ աստիճաններ ունեցողներ, ինչպէս՝ Ճիմ Ջանգալեան, Ռուբէն Հերեան, Վաղարշակ Վարդապետ Արշակունի, Ճան Շիշմանեան:

Այդ է պատմական ճշմարտութիւնը, իրենց լերան կռուին մասնակից վեց հարիւր Մուսալեռցի քաջազուններն էին յղացել «Հայկական Լեգէոն» կազմելու առաջարկը, որոնք մասնակցել էին Արարայի բարձունքի նուաճման գրոհին եւ Կիլիկիայի ազատագրութեան մարտերին, որոնց թւում եղել էր տասնապետի (կապորալ) զինուորական կոչումի արժանացած Արմենակ հայրս: Նրանց շատերի խրոխտ հայեացքները, ակներից քաջութեան հուր ժայթքող պայծառ դէմքերը դրոշմուած են մնում սրտիս ալեկոծ կարմիր ծովակի փրփուրներին, երանութեան անուրջներ պարգեւելով ինձ:

Արեւորդի Արմէն-Հայեր, իրենց հազար-հազար տարիների պատմութեան ճանապարհին քաջութեան բազում գործեր էին կատարել, որոնց պատմահայր Մովսէս Խորենացին յիշատակել էր իր Մեռուժանին, Վահանին, Վասակին, Վեստ Սարգիսին սերունդների պարսաւանքին արժանացնելու համար: Թմբուկով, երգով ու պարով տօնենք յոբելեանները հայոց մեծերի, յիշատակութեան արժանի իրենց սխրանքներով փառք բերին իրենց ցեղին: Ինչո՞ւ հայերը իրենց մայր ոստանի հրապարակներում չեն տօնախմբում հայոց Նահապետ Հայկի մ.թ.ա. 2492 թուականի յաղթանակը հայոց աշխարհը նուաճելու եկած Բելի դէմ, հայոց նահապետների Արամի, Արայի, հայկազուն արքաներ Արամայիսի, Արտաշէսի ու նրա զարմից Արքայից Արքայ Տիգրանի եւ բոլոր նրանց որոնք իրենց քաջ գործերով իրենց արարչական ցեղի յարատեւութեանը նպաստել են: Ո՞ր իմաստունը «Ազգապատումի» նման մատեան պիտի արարի, իրենց քաջ գործերով յիշատակութեան արժանի արեւորդիներին ցեղի հետ յաւերժութիւն տանելու:

Շառլ Տիրան Թէքէեան, յիշատակութեան արժանի արեւորդի, կազմակերպել է իրենց լեռներ կռուի ելած 4200 Մուսա Լեռցի լեռնականների տարահանումը Եգիպտոս: Համառօտ պատմեմ նրա մասին:

Ծնուել է 1887 թուականին Ֆրանսա, Մարսէյլ քաղաք, բնիկ Կեսարացի ծնողներից: Ուսումնառութեան մեկնել է Վենետիկ Մխի-

Շար.ը էջ 19

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ

PALM SPRINGS ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ ԳՆԱՑՈՂ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Փալմ Սփրինկս գեղատեսիլ եւ կից լեռնային շրջանին, վարձու է տրւում լրիւ կահաւորուած մէկ ննջարան, մեծ նստասենեակ, խոհանոց՝ բոլոր յարմարութիւններով, մինչեւ 5-6 հոգի գիշերելու տարողութեամբ Condo: Ունի մեծ լողաւազան, ջաքուզի, թենիսի խաղադաշտ, կանաչազարդ փիքնիքի տարածք, իր յատուկ կրակարաններով եւ 24-ժամեայ ապահովութեան սիստեմ:

Մանրամասների համար հեռաձայնել՝
(818) 246-0125

Վարձման գներն են՝

Ուրբաթ, Շաբաթ եւ Կիրակի՝	$ 400
Long Weekend-ների համար՝	$ 500
Մէկ շաբաթուայ համար՝	$ 675
Մէկ ամսուայ համար՝	$ 1450

ՂԱԶՈՒԻՆԻ Ս. ՀՌԻՓՍԻՄԷ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՅՈՎԻԿ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Ուխտագնացութիւնը Հայ Եկեղեցու բարեպաշտական սովորութիւններից մէկն է, որով հաւատացեալն իրեն լիցքաւորում է Ս. Հոգու շնորհներով:

Դարեր շարունակ Հայ Եկեղեցին կազմակերպել է ուխտագնացութիւններ՝ դէպի սրբավայրեր, ուր հաւատացեալները եկեղեցիների անուանակոչութեան առիթով ուխտի են գնացել եւ ամրապնդել իրենց կապը՝ Աստծու հետ:

Թեհրանի հայոց թեմում եւս կան բազմաթիւ ուխտատեղիներ, ուր անուանակոչութեան տօների առթիւ կազմակերպւում են ուխտագնացութիւններ:

Այդ ուխտավայրերից մէկը Ղազուինի Ս. Հռիփսիմէ եկեղեցին է, որը կառուցուել է 1936 թուականին՝ Յովհաննէս եւ Վարդենի Բարսեղեանների բարերարութեամբ՝ ի յիշատակ իրենց վաղամեռիկ դստեր՝ Հռիփսիմէի, ուր ամէն տարի Ս. Հռիփսիմէի տօնին կազմակերպւում է ուխտագնացութիւն:

Այս տարի եւս, Թեհրանի հայոց թեմի առաջնորդ Տ. Սեպուհ Արք. Սարգսեանի նախագահութեամբ, ուխտագնացութիւն տեղի ունեցաւ Ղազուինի Ս. Հռիփսիմէ եկեղեցի, որի հիմնադրութեան 75-ամեակն է լրանում այս տարի:

Ուխտագնացութիւնը կայացաւ Ս. Հռիփսիմէի տօնի օրը՝ Երկուշաբթի, Յունիսի 20-ին: Սրբազան Հայրը, ընկերակցութեամբ՝ Թեհրանի հայոց թեմի Կրօնական խորհրդի ատենապետ Տ. Վարագդատ Աւ. քհնյ. Տէրտէրեանի, Տ. Վազգէն քհնյ. Շմաւոնեանի, Տ. Մաշտոց քհնյ. Խաչատրեանի, Տ. Սահակ քհնյ. Խոսրովեանի եւ Տ. Արիստակէս քհնյ. Շամիրեանի, Թեհրանի հայոց թեմի Պատգամաւորական ժողովի ատենապետ Գէորգ Աբուլեանի եւ Թեմական խորհրդի անդամ Ռուբէն Շահվերդեանի, առաւօտեան ժամը 10-ին ժամանեց եկեղեցի: Մուտքի մօտ Սրբազան Հօրն ու իր ընկերակիցներին դիմաւորեցին եկեղեցու խորհրդի անդամները եւ մեծ թուով ուխտաւորներ: Ղազւինաբնակ միջնակարգի առաջին դասարանի աշակերտուհի Սելին Բարսեղեանը մի գեղեցիկ ծաղկեփունջ յանձնելով Սրբազան Հօրը՝ բարի գալուստ մաղթեց նրան:

Ուխտի Ս. պատարագը մատուցեց Տ. Սահակ քհնյ. Խոսրովեանը, որին սպասարկում էին՝ Արին Սրկ. Բաբախանեանը եւ Վահիկ Եղիայեանը: Պատարագի երգեցողութիւնը կատարում էր Թեհրանի Ս. Գէորգ, Ս. Սարգիս եւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիների երգեցիկ խմբերից բաղկացած երգչախումբը՝ ղեկավարութեամբ Օֆիկ Մելիքեանի եւ երգեհոնի նուագակցութեամբ Մելանիկ Մկրտչեանի: Երգեցիկ խմբի հոգեպարար կատարումները շուք տալով պատարագի արարողութեանը՝ մեծապէս շեշտաւորեցին տիրող հոգեւոր մթնոլորտը եւ հոգեկան վայելք պատճառեցին ներկայ բազմահարիւր ուխտաւորներին, որոնց թիւը, անցեալ տարիների համեմատ, զգալիօրէն աճ էր արձանագրել:

Յընթացս Ս. պատարագի, Տէրունական աղօթքից առաջ, քարոզեց Սրբազան Հայրը: Նա նախ Ս. Հռիփսիմէի տօնը շնորհաւորեց ուխտաւորներին եւ ապա մանրամասնօրէն ներկայացրեց Ս. Հռիփսիմէ կոյսի կեանքն ու նահատակութիւնը:

Սրբազան Հայրն իր քարոզի մէջ նշեց, որ Հռիփսիմեան կոյսերը Հռոմի Դիոկղետիանոս կայսեր հալածանքներից խոյս տալով՝ անցնում են Հայաստան՝ Տրդատ Գ թագաւորի օրօք: Նրանք, Գայիանէ կոյսի գլխաւորութեամբ, քրիստոնէութեան բուռն քարոզչութիւն են տանում: Այդ իսկ պատճառով՝ ենթարկւում են սաստիկ հալածանքների: Տրդատ թագաւորը ամէն կերպ աշխատում է Հռիփսիմէին տարհամոզել իր հաւատքից, սակայն նա ուժեղ հաւատքով ամրացած՝ ընդդիմանում է, որի հետեւանքով՝ Տրդատ թագաւորի հրահանգով՝ չարչարալից մահով նահատակւում է՝ Գայիանէի եւ միւս կոյսերի հետ:

Սրբազան Հայրն իր քարոզի շարունակութեան մէջ յայտնեց, որ Խոր Վիրապից դուրս գալուց յետոյ՝ Գրիգոր Լուսաւորչի առաջնահերթ գործերից մէկն է լինում Հռիփսիմեանց կոյսերի մարմինները հողին յանձնելը եւ նրանց վրայ վկայարաններ կառուցելը: Հետագայում, 7-րդ դարում, այդ վկայարանների վրայ կառուցւում են եկեղեցիներ: Ս. Հռիփսիմէի տաճարը կառուցւում է Կոմիտաս Աղցեցի կաթողիկոսի միջոցով, իսկ Ս. Գայիանէի տաճարը՝ Եզր կաթողիկոսի: Հռիփսիմեանց եւ Գայիանեանց կոյսերի նահատակութիւնը սերտօրէն առընչւում է Հայաստանում քրիստոնէութեան պետականօրէն ճանաչման հետ: Ս. Հռիփսիմէի եւ Ս. Գայիանէի տաճարների ներքեւում գտնւում են նահատակուած կոյսերի շիրիմները, ուր այցելում են հազարաւոր ուխտաւորներ եւ հաղորդւում կոյսերի յիշատակով:

Քարոզի մի այլ բաժնում Սրբազան Հայրը բարձր գնահատեց Ղազւինի Ս. Հռիփսիմէ եկեղեցու բարերար Յովհաննէս Բարսեղեանի ազգանուէր ու աստուածահաճոյ արարքը, որով ղազուինահայ համայնքին օժտեց եկեղեցով, նաեւ ոգեկոչեց Ղազւինի երկարամեայ հոգեւոր հովիւ Տ. Յարութիւն աւ. քհնյ. Տէր-Մեսրոպեանի յիշատակն ու գնահատանքով վեր հանեց նրա աւելի քան 50-ամեայ հոգեւոր վաստակը՝ Ղազուինում:

Պատարագի ընթացքում ուխտաւորները, խոստովանանքից յետոյ, հաղորդութիւն ստացան:

Պատարագից յետոյ՝ հոգեհանգստեան արարողութիւն կատարեց եկեղեցու բարերար Յովհաննէս Բարսեղեանի ու նրա հարազատների եւ Տ. Յարութիւն աւ. քհնյ. Տէր-Մեսրոպեանի յիշատակին՝ վերջինիս վախճանման 30-րդ տարելիցի առթիւ:

Արարողութիւնից յետոյ՝ Սրբազան Հայրը, իր ընկերակիցները եւ երգեցիկ խումբը հիւրընկալուեցին Ղազւինի Եկեղեցա-դպրոցական հոգաբարձութեան անդամների կողմից, որի ընթացքում Եկեղեցա-դպրոցական հոգաբարձութեան անունից տկն. Անահիտ Սարգսեանը բարի գալուստ մաղթեց առաջնորդ Սրբազան Հօրն ու նրա ուղեկիցներին: Հիւրընկալութեան ընթացքում արտայայտուեցին՝ Թեհրանի հայոց թեմի Պատգամաւորական ժողովի ատենապետ Գէորգ Աբուլեանը եւ Կրօնական խորհրդի ատենապետ Տ. Վարագդատ աւ. քհնյ. Տէրտէրեանը:

Կէսօրից յետոյ եկեղեցու շրջափակում ուխտաւորներն ունեցան խրախճանքի պահեր: Այդ ընթացքում ասմունքեցին «Հայ կին» միութեան կից «Անի» եւ «Արմենուհի» միութիւնների նախագահուհիներ՝ Նազիկ Մանասեանը եւ Վիկտորիա Աղասեանը, հերթաբար՝ Վահան Թեքէեանի «Եկեղեցի հայկական» եւ Յովհաննէս Շիրազի «Ես իմ Մասիս սարն եմ պաշտում» բանաստեղծութիւնները: Ուխտաւորներից մի քանիսը կամաւորաբար ասմունքեցին, նաեւ ակորդէոնով եւ դհոլով ու երգեցողութեամբ ուխտաւորներին հաճոյալից պահեր պարգեւեցին՝ Ռաֆիկ Ծատուրեանն ու Ժոռա Խուդաբախշեանը: Այդ ժամանակ նաեւ տօնեց ուխտաւոր ամուսիններ՝ Նորիկ եւ Թամար Ալեքսանեանների ամուսնութեան 50-ամեակը, որոնք ստացան Սրբազան Հօր օրհնութիւնները:

Նշենք, որ ուխտագնացութեանը մասնակցել ու իրենց համագործակցութիւնն էին ցուցաբերել՝ «Հայ կին» միութեան կից «Անահիտ», «Արմենուհի» եւ «Անի» միութիւնները, Թ. Հ. Կ. Եկեղեցասէր միութիւնը, Աշխարհատեսների հայկական կենտրոնը, Ս. Թարգմանչաց եկեղեցու Կանանց եկեղեցասէր եւ Փերիոյ Կրթասիրաց միութիւնները, որոնց միջոցով Ղազուին ժամանած ուխտաւորների թիւը աւելի քան 600 հոգի էր:

Ուխտաւորները, երեկոյեան ժամը 5-ին, լիցքաւորուած օրուայ խորհրդով եւ հոգեկան մեծ բաւարարութեամբ, թողեցին եկեղեցու շրջափակը՝ ուղեւորուելով Թեհրան:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Եթէ ձեր տրամադրութեան տակ ունիք հայերէն գիրքեր, եւ կը ցանկաք զանոնք նուիրել Կայծ Երիտասարդական Միութեան գրադարանին՝ հաճեցէք կապ պահել մեզի հետ:
G.Y.O. 1060 N. ALLEN AVE. PASADENA, CA 91104

ՎԱՐՁՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐ
1060 North Allen Ave
Pasadena, CA 91107
Գրասենեակները վերանորոգուած
եւ յարմար վարձքերով
Հետաքրքրուողներէն հեռաձայնել՝
(626) 398-0506

«ՏԱՐԱԾՈՒԹԵԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆԸ»

ԳԷՈՐԳ ԱՂԱՊԱԼԵԱՆ

Այսօր գիտութեան համար ամենակարեւորագոյն հարցը՝ դա տիեզերքի առաջացումն է: Ներդրւում են միլիարդաւոր տոլարներ, նորագոյն տեխնոլոգիաներ եւ սակայն արդիւնքում տարբեր վարկածներից որեւէ վերջնական գիտական տեսակէտ չի առաջանում: Եւ չի կարող առաջանալ՝ քանի որ մասնիկային տեսակէտ արտայայտող տրամաբանութիւնից բացի, որեւէ այլ տրամաբանական տեսակէտ չի քննարկւում: «Տարածութեան տեսութիւնը» թէեւ վերլուծական հիմքի վրայ կառուցուած տեսակէտ է, եւ մենք տիեզերքին նայել ենք միայն անզէն աչքերով, այնուամենայնիւ նրա վերլուծական հետեւութիւնները համընկնում են ինչպէս մաթեմատիկական տրամաբանութեանը, այնպէս էլ տիեզերքի այն իրական պատկերին, որը իրենց դիտարկումների արդիւնքում ստացել են աստղագէտներն իրենց երկրային եւ տիեզերական («Հաբլ») աստղադիտակների միջոցով (որպէս փաստացի ապացոյց կարելի է համեմատել ամերիկեան աստղագէտների վերջին դիտարկումների հիման վրայ պատրաստուած տեսաերիզի հետ) եւ որը այդպէս էլ չեն կարողանում հիմնաւորուած կերպով բացատրել՝ ստիպուած օգտագործւում են յստակ բացատրութիւն չունեցող «մութ մատերիա», «մութ էներգիա», «մութ խոռոչ», «մեծ սառնութիւն» եւ այլ տերմիններ:

Մարդը կենդանական աշխարհից տարբերւում է իր ստեղծագործ մտքով եւ նրա արդիւնքներով՝ որը անուանում ենք ՄՇԱԿՈՅԹ: Մշակոյթն է մարդկային քաղաքակրթութեան հիմքը, եւ մարդկային հասարակութեան մէջ տարակարծութիւններ առաջանալու դէպքում պէտք է միշտ նկատի ունենալ մշակութային գործօնն ու պէտք է միշտ առաւելութիւն տրուի մշակոյթին նպաստող ուղղութեանը, եւ որը կը լինի իրական մարդկային քաղաքակրթութեան արտայայտում: Այսօր քաղաքակրթութիւնը կշեռքի նժարի վրայ է դրել երկու հարց՝ տարածքային ամբողջականութիւնն ու ազգի ինքնորոշման իրաւունքը: Եթէ մենք իսկապէս տրամաբանօրէն վերլուծենք այս երկու ուղղութիւնները, ապա կարող ենք ասել, որ ցանկացած ազգ ունի մշակոյթ, որը նաեւ համամարդկային մշակոյթի մէկ մասն է եւ ազգի ինքնորոշման իրաւունքը դա մշակոյթը գնահատող ու նրա զարգացմանը նպաստող ուղղութիւնն է, իսկ տարածքային ամբողջականութիւնը՝ դա ինչ որ հատուածի գերիշխող դիրք ունենալն է մէկ այլ հատուածի նկատմամբ, որին ստիպողաբար թելադրւում է թէ ինչ անել, ինչ մշակոյթ ունենալ: Երբ մենք տարածքային ամբողջականութիւնը համեմատում ենք որոշակի տարածքում ապրող գիշատիչ գազանների վերաբերմունքի հետ իրենց տարածքների նկատմամբ՝ որի սահմանները նրանք պարբերաբար յստակեցնում են եւ պայքարում են այդ տարածքների ամբողջականութեան համար, ինչպէս նաեւ այդ տարածքում ապրող կենդանդանական աշխարհի միւս ներկայացուցիչների նկատմամբ նրանց վերաբերմունքի հետ (երբ կուշտ են ապա չեն խանգարում նրանց ապրելակերպին, սակայն երբ սովածանում են), ապա որեւէ էական տարբերութիւն չի նկատւում: Ազգի ինքնորոշման իրաւունքը պէտք է ունենայ առաւելութիւն, իսկ տարածքային ամբողջականութիւնը կարելի է ընդունել միայն այն դէպքում՝ երբ այն նպաստում է մշակոյթի զարգացմանը եւ ոչ թէ ոչնչացնում է այն եւ եթէ այն նպաստում է մշակոյթի զարգացմանը եւ ոչ թէ խոչընդոտում՝ ապա ազգի մօտ ինքնորոշման զգտում չի առաջանում: ՄԵՆՔ հազարամեակների ընթացքում միշտ ունեցել ենք մեր ներդրումը համամարդկային մշակոյթի զարգացման մէջ՝ երբեք այն չդարձնելով սակարկութեան առարկայ: Եւ ՄԵՆՔ ունենք ինքնորոշման ու տարածքային ամբողջականութեան իրաւունք (մշակոյթի օճախը՝ պետութիւն կը լինի, ազգ թէ օպերայի չէնք կամ յուշարձան, գոյութեան իրաւունք ունի եւ այն չի կարելի աւերել կամ դարձնել աղբանոց) ու պարտաւոր ենք քաղաքակրթութեան քաղաքականութիւնը ձեւաւորող քաղաքագէտներին բացատրելու այդ համամարդկային իրաւունքը: Ի տարբերութիւն որոշ կառոյցների՝ պետութիւն կը լինի թէ կազմակերպութիւն, որոնք բնութեան արդիւնքն են վաճառում եւ իրենց համաշխարհային կարեւորութեան կառոյց համարում, ՄԵՆՔ մարդկութեանը մեր մտքի արդիւնքն ենք նուիրաբերում, որը ոչ պակաս միլիարդներ արժէ: Մի գուցէ սա պէտք է հասկացնել եւ որ մեզ գնահատեն: Իսկ դրա համար ՄԵՆՔ պարտաւոր ենք միաւորուելու եւ ԻՆՔՆԵՐՍ լուծելու «Համաշխարհային Ազգ Դառնալու Հիմնախնդիրները» (Յակոբ Փանոսեան եւ «ԱՍՊԱՐԷԶ» եւ Յունիս 14, 2011): Մեր բոլոր բռնագրաւուած տարածքներում իւրացւում կամ ոչնչացւում է մեր մշակոյթը՝ կասեցնելով մշակոյթի զարգացումը, ու տարածքները վերածելով մշակութային անապատի: Աշխարհն այդ մասին լռում է՝ հաւանաբար փոքր մշակոյթ են համարում եւ Փարիզում, «ՅՈՒՆԵՍՔՕ» եւ լուռ համաձայնութեամբ, արգելուեց խաչքարերի հայկական ծագման մասին յիշատակումը: Այսօր մեծ է հաւանականութիւնը, որ մեր ազատագրուած տարածքները յանձնեն մշակութային անապատներ ստեղծողներին թէեւ բարձրաձայն ժխտւում են նման բանակցութիւնները, սակայն մեր յիշողութեան մէջ չի ջնջուել Ապրիլի 23-ի գիշերը: Աշխարհը գնահատում է փողը եւ ամէն ինչ փորձում է վերածել բիզնեսի: Մենք մտաւոր ազգ ենք, եւ միգուցէ ճիշտ կը լինի որ ՄԵՆՔ էլ մեր մտքի արդիւնքը դարձնենք բիզնես եւ ասենք՝ մենք ձեզ մեր մտքի, մեր մշակոյթի արդիւնքը, իսկ դուք մեզ թողէք մշակոյթ ստեղծող մեր տարածքները, մի թողէք որ այն վերածուի մշակութային անապատի:

«Տարածութեան տեսութիւնը» դա մեր մտքի արդիւնքն է եւ մի գուցէ հնարաւոր կը լինի այն դարձնել բիզնեսքաղաքականութեան խաղաքարտ: Այն գրեթէ աւարտուն վիճակում է՝ եւս երեք-չորս ամիս եւ այն պատրաստ կը լինի ամբողջութեամբ հրատարակուելու, իսկ մինչ այդ, որոշ նկատառումներից ելնելով նրա հիմնական հինգերորդ մասը, որն իրենով մէկ ամբողջութիւն է դարձնում բոլոր հնարաւոր բացատրութիւնները եւ այդ ամէնը արտայայտում է նաեւ գրաֆիկ պատկերների տեսքով, չենք բացայայտում: Սակայն կարող ենք հնարաւորութեան դէպքում՝ տեսաերիզը դիտելուց յետոյ գրաֆիկ պատկերների ցուցադրման միջոցով այն դարձնել հասկանալի: Յուլիս ամսին (20-ին) մենք գնում ենք Հայրենիք՝ այնտեղ աւարտելու, թարգմանելու ու նաեւ առանձին հրատարակելու համար եւ մենք որեւէ գիտական կազմակերպութեան անդամ չենք եւ «տարածութեան տեսութիւնը» չի պատկանում որեւէ կազմակերպութեան՝ այն պատկանում է Հայրենիքին:

ՍԹՐԵՍՆԵՐՆ ՈՒ ՆԵՎՐՈԶՆԵՐԸ ԿԱՆԽՈՒՄ ԵՆ
ՈՒ ԴԱ ԱՐՒՈՒՄ Է ՊԱՂՊԱՂԱԿԻ ՄԻՋՈՑՈՎ

Երեւի թէ չկայ մի մարդ, որը բացայայտած չլինի պաղպաղակի հրաշալի համը: Եւ գուցէ շատերի համար ցնցող լինի այն լուրը, որ Լոնտոնում կարելի է համտեսել պաղպաղակ, որի հիմնական բաղադրիչն է կրծքի կաթը: Այս զարմանահրաշ նորամուծութիւնը ունի նոյնիսկ սեփական անուանումը՝ «Բեբի Գագա», որի բաղադրութեան մէջ առաջին հերթին մտնում են կրծքի կաթը, այնուհետեւ՝ վանիլը եւ կիտրոնը: Իսկ այն կինը, ով կաթ է տրամադրում պաղպաղակի համար՝ ամէն 100 գրամի դիմաց ստանում է 15 ֆունտ պարգեւատրում:

Ըստ ՀՀ կաթնամթերք արտադրող ընկերութիւնների տուեալների՝ պաղպաղակներում եւ մնացած արտադրանքներում օգտագործում են որակեալ, էկոլոգիապէս մաքուր բնական կաթ, որը հարուստ է կալցիումով (օգտակար է ոսկրերի եւ ատամների ձեւաւորման եւ զարգացման, արեան ճնշման կարգաւորման, մկանային եւ նեարդային համակարգերի նորմալ կենսագործունէութեան համար, եւ ոչ մի ուրիշ տարր չի կարող նպաստել կալցիումի տարրալուծմանն այնքան լաւ, որքան հենց կաթում պարունակուող մնացած տարրերը, սպիտակուցներով ապահովում են օրգանիզմին անհրաժեշտ բոլոր տեսակի ամինաթթուներով, նպաստում է օրգանիզմի աճին, օգտակար է քաշի կառավարման համար, բարձրացնում է դիմադրողականութիւնը, նպաստում է մկանների զարգացմանը եւ ապաքինում վնասուած հիւսուածքները), վիտամիններով (օրինակ՝ վիտամին B-ն անհրաժեշտ է նեարդային համակարգի նորմալ գործունէութեան համար, օգտակար է աչքերի եւ մաշկի համար, պայքարում է սթրեսների դէմ եւ հանում յոգնածութիւնը, վիտամին A-ն օգտակար է մաշկի, տեսողական եւ նեարդային համակարգերի համար, վիտամին D-ն մեր օրգանիզմի աճի համար կարեւոր տարր է, եւ այլն), ֆոսֆորով (ամուր ոսկորների եւ ատամների ձեւաւորման հիմքն է, կենսական դեր ունի արեան բաղադրութիւնում, նեարդային եւ ֆերմենտային համակարգերում), կալիումով (օգտակար է նեարդային ազդակների ակտիւ փոխանցման համար, արեան ճնշման կարգաւորման համար, բազմաթիւ ֆերմենտների հիմքն է, մագնեզիումով (օգնում է օրգանիզմում կալցիումի կլանմանն ու պահպանմանը, ոսկրերի եւ ատամների հանքանիւթային կառուցուածքի կարեւորագոյն տարրն է), ցինկով (նպաստում է օրգանիզմի ընդհանուր աճին եւ զարգացմանը, վէրքերի լաւացմանը եւ կանխում է սեռական խնդիրների առաջացումը, ապահովում ուժեղ իմունային համակարգ:

Սակայն, իր բոլոր դրական յատկութիւններով հանդերձ, պաղպաղակը կարող է նաեւ վնաս հասցնել մարդու առողջութեանը: Այն պարունակում է մեծ քանակութեամբ ճարպ, շնորհիւ որի՝ այդքան համեղ է:

Պաղպաղակը երկար տարիների պատմութիւն ունի: Այն յօրինուել է ոչ թէ հիւսիսային երկրներում, այլ՝ հարաւային, ինչպիսին է Հին Չինաստանը: Այնտեղի բնակիչները խառնում էին նարնջի կտորները հիւթալի մրգերի հետ, դրանց աւելացնելով սառոյց, որն էլ գուցէ առաջին բաղադրատոմսն էր: Երկար ժամանակ պահանջուեց, որպէսզի այդ գիւտը տարածուի ամբողջ Եւրոպայով:

Պաղպաղակը երեխաների թուլութիւնն է: Սակայն ծնողները պէտք է յիշեն, որ երեք տարեկանից փոքր երեխաներին պաղպաղակ ուտելն արգելուած է: Ի դէպ, տնային պայմաններում պատրաստուած պաղպաղակն աւելի օգտակար է, քանի որ այն աւելի բնական եւ առողջ սնունդ է մարդու օրգանիզմի համար՝ առանց աւելորդ յաւելումների եւ տարբեր կայունացուցիչների, որոնք վտանգաւոր են յատկապէս փոքր հասակի երեխաների համար:

Պաղպաղակը հակասթրեսային եւ հականեւրոզային յատկութեամբ է օժտուած: Այն կաթի շնորհիւ պարունակում է տրիպտոֆան կոչուող բնական տարրը, որը հանգստացնում է ամբողջ նեարդային համակարգը եւ պարգեւում հաճելի զգացողութիւն, որը հնարաւոր չէ զգալ բուսական իւղերով պատրաստուած պաղպաղակ ճաշակելիս: Քանի որ պաղպաղակը դասւում է շուտ փչացող ապրանքների շարքին, կարող է սննդային թունաւորման պատճառ դառնալ:

Պաղպաղակը էներգիայի մեծ աղբիւր է: Մասնագէտները խորհուրդ են տալիս օգտագործել յատկապէս բալից պատրաստուած պաղպաղակը, որովհետեւ բալը պարունակում է 20% կալցիումի, շաքարների, օրգանական թթուների, պեկտինների, խողի, կալիումի, լեւուլոզայի, կարոտինի, պրովիտամին A-ի, վիտամիններ B1, B2, C, E, PP-ի օրական անհրաժեշտ չափաբաժին: Բալից պատրաստուած պաղպաղակը խորհուրդ է տրւում օգտագործել ճարպակալման, գիրութեան, սրտի իշեմիկ հիւանդութեան, հիպերտոնիայի, երիկամային քարերի եւ շաքարային դիաբետի հիւանդութիւնների դէպքում: Իսկ բալի պոչից պատրաստուած թէյերը կ՚օգնեն ճնշման խնդիրների, երիկամային որոշ հիւանդութիւնների, ինչպէս նաեւ գիրութեան առկայութեան դէպքում: Մէկ պաղպաղակը կարող է պարունակել 100-300 կալորիա: Մասնագէտներ նշում են, որ մարդու օրգանիզմի համար վտանգ կարող են առաջացնել ժելատինով, կայունացուցիչներով, ներկանիւթերով եւ տարբեր համային յաւելումներով պաղպաղակները, որոնք սովորաբար անհրաժեշտ են համեղ, նրբահամ եւ գրաւիչ պաղպաղակ ստանալու համար:

«ԱՐԵՒԱՅԻՆ» ԼՈԳԱՆՔԸ ՆԱԵՒ ՕԳՏԱԿԱՐ Է

Գիտնականներն ապացուցել են, որ «արեւային» լոգանքները ոչ թէ վնասակար են, ինչպէս կարծում են շատ շատերը, այլ նոյնիսկ կարող են օգտակար լինել: Ապացուցուել է, որ արեւի տակ օրական միջինը երեք ժամ անցկացնելով՝ կարելի է 50%-ով կրճատել կրծքագեղձի քաղցկեղի զարգացման հաւանականութիւնը:

Վերջին գիտական աշխատանքների վերլուծութիւնը ցոյց է տուել, որ արեւն ունի հակաքաղցկեղային ազդեցութիւն, քանի որ այն խթա-

Շար.ը էջ 19

ՄԱՐՄԻՆԸ ԵՐԲԵՔ ՉԻ ՍՏՈՒՄ

Պարզապէս պետք է հասկանալ նրա լեզուն

Եթէ մենք՝ հասարակ մահկանացուներս, մարդու մասին որոշակի կարծիք կարող ենք կազմել միայն նրա հետ երկար ժամանակ շփուելուց յետոյ, ապա հոգեբաններին մարդուն նկարագրելու համար բաւական է միայն տեսնել նրա ձեռագիրը եւ յատկապէս ստորագրութիւնը:

Ձեռագրաբան Սամուէլ Խաչատրեանն ասում է, որ մարդը գրելիս փորձում է աւելի գեղեցիկ, ընթեռնելի գրել, այդ պատճառով էլ ձեռագիրը մարդու «ես»-ը լիովին չի բացայայտում: Ըստ նրա՝ ստորագրութիւնը ասում է շատ աւելին, որովհետեւ տարիների ընթացքում մարդը ստորագրում է անգիտակցաբար, եւ ստորագրութեան մէջ երեւում են բնաւորութեան հիմնական գծերը: Հնարաւոր է՝ տարիների ընթացքում ստորագրութիւնը փոփոխուի, բայց հիմնական կառուցուածքը կը մնայ նոյնը: Ստորագրութեամբ կարելի է որոշել՝ մարդը զգացմունքային է, թե գործունեայ: Ստորագրութեամբ երեւում է՝ որքանով է տուեալ անձնաւորութիւնը հաւասարակշռուած, որքան բարձր է նրա ինքնագնահատումը եւ արդեօք նա ներդաշնա՞կ է ինքն իր հետ: Պարոն Խաչատրեանն ասում է, որ իրեն յաճախ տալիս են աշխատանքի նոր ընդունուածների ստորագրութիւնները, եւ ինքն ասում է՝ որքանով է տուեալ մարդը համապատասխանում այդ աշխատանքին: Ըստ նրա՝ եթէ տառերը աջ թեքութեան են, ուրեմն մարդը զգացմունքային է, ձախ թեքութիւն ունեցող տառերը ցոյց են տալիս մարդու ռացիոնալ մտածողութիւնը, ուղիղ տառեր գրող մարդիկ էլ հաւասարակշռուած են: Եթէ տառերը փոքր են, նշանակում է մարդը կենտրոնացած է իր գրելու վրայ, թէեւ չի բացառւում, որ նա պարզապէս ագահ է: Մեծ տառերով գրող մարդիկ, որպես կանոն, շռայլ են:

Մարդուն կարելի է բնութագրել նաեւ ժեստերի միջոցով: Հոգեբան Ռուբէն Պօղոսեանն ասում է, որ իրենց մօտ յաճախ գալիս են մարդիկ, ովքեր զրոյցի ընթացքում կծկում են իրենց մատները: Այդ ժեստը նշանակում է, որ նրանք կամ ստում են, կամ որեւէ բան պարզապէս թաքցնում են: Նոյնը կարելի է ասել նաեւ այն մարդկանց մասին, ովքեր զրոյցի ընթացքում խուսափում են նայել զրուցակցի աչքերի մէջ: Եթէ մարդու հայեացքը դէպի վեր է ուղղուած, ուրեմն նա ինչ-որ բանի մասին է խորհում: Շատերն ունեն քթի ծայրին դիպչելու սովորութիւն. դա նշանակում է, որ մարդու մէջ առաջացել է դիմացինին հաճոյախօսութիւն անելու ցանկութիւն: Աւելի ինքնամփոփ մարդկանց յատուկ է ձեռքերը յաճախ խաչաձեւելը: Ընկերասէր, մարդամօտ մարդիկ սիրում են զրոյցի ընթացքում խօսակցին աւելի մօտ լինել, իսկ այն մարդիկ, ովքեր նաեւ դիպչում են խօսակցին, ուրեմն ջերմութեան կարիք ունեն:

Պարոն Պօղոսեանը կարծում է, որ հայերին աւելի յատուկ է յուզականութիւնը, եւ նա մարդկանց խորհուրդ է տալիս իրենց յոյզերն արտայայտել, որովհետեւ նման դէպքերում դեպրեսիայի հաւանականութիւնը նուազում է: Եւ վերջում հոգեբանն ասաց, որ նոյնիսկ այն դէպքում, երբ մարդը ստում է, որքան էլ նա ցանկանայ, միեւնոյն է՝ նրա մարմինը երբեք չի ստի:

Հ. Գ. Զրոյցի վերջում խնդրեցի ձեռագրաբանին նայել ստորագրութիւնս, ու թէեւ նախկինում երբեք սպորտային հակումներով աչքի չէի ընկել, սակայն, յուրախութիւն ինձ, իմացայ, որ ես զարմանալիօրէն մարտնչող եւ սպորտային անձնաւորութիւն եմ:

ԼԻԼԻԹ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԱՄԱՌ. ՇՈԳ, ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ

Ողջ տարին անհամբերութեամբ ենք սպասում ամրանը:

Բոլորս էլ ձմրանը գէթ մէկ անգամ բացականչել ենք՝ «Երբ է ամառը գալու»: Սակայն, ամէն ամառ էլ հասկանում ենք, որ դժուար է լինելու ու տարեցտարի աւելի ու աւելի դժուար է լինում ամրանը դիմանալը: Իւրաքանչիւր օր չգիտես ինչի սպասել. մերթ մրսում ենք, մերթ էլ խեղդւում տապից: Այդ բնական վայրիվերումներին դիմանալու համար կարելի որոշ սրբագրումներ մտցնել մեր կենցաղում, հետեւենք մի քանի խորհրդի, որ ամառը մեզ բաւականութիւն պատճառի.

Խորհուրդներ

1.Գուցէ տարօրինակ թուայ, սակայն ամրանը ջուրը չարաշահել չի կարելի: Հեղուկի մեծ քանակը ծանրաբեռնուածութիւն է ստեղծում երիկամների համար: Մեզի հետ օրգանիզմից դուրս են գալիս էլեկտրոլիտներ ու աղեր: Էլ չասած, որ հնարաւոր է ճնշման տատանումներ առաջանան:

Որքան ջուր է հարկաւոր խմել. օրուայ նորմը որոշելու համար մարմնի իւրաքանչիւր կգ-ի դիմաց 30 մլ աւելացրէք. ինչ որ ստացուի, դա էլ կը լինի օրգանիզմին անհրաժեշտ ջրի օրաբաժինը: Սակայն չի նշանակում, որ այդ քանակը միանգամից պէտք է պարպէք. խմէք ոչ մեծ չափաբաժիններով, կում առ կում:

2. Շոգին քաղցր ու սառն ըմպելիքներ մի օգտագործէք, քանի որ բոլոր այդ ըմպելիքները մեծ քանակով շաքար են պարունակում, կը նշանակի, կառուցուածքը վտանգուած է:

Եթէ դուք օրական ինչ որ քանակով քաղցր ըմպելիք էք օգտագործում, նշանակում է կիրառում էք դիւրամարս շաքար, բացի այդ սառը հիւթերը կարող են անգինայի պատճառ դառնալ ու թուլացնել իմունիտետը: Դրա համար ճիշտ է սենեակային ջուր խմելը, իսկ քաղցր ըմպելիքները փոխարինէք թարմ ճզմած մրգահիւթով:

3. Պինդ ուտելու կողմնակիցները լաւ կը լինի փոխեն սովորութիւնը. օրաբաժնում զգալի մաս պէտք է կազմեն մրգերն ու բանջարեղէնը: Ոչ մի տապակած ու ապխտած ուտելիք: Իսկ ջրիկ ուտելիքներից շատ լաւ հագեցնում ու զովացնում է մածնաբրդոշը:

4. Ֆիզիկական ակտիւութիւնը լաւ է, սակայն շոգին այն կարող է

Շար.ը էջ 19

20 ՇՈՒԿԱՅԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ ԶՐԿԵՑԻՆ ՆԵՐՈՒԺԻՑ

Շարունակուած էջ 6-էն

մար, ինչը պէտք է Հայաստանը հասցներ այս օրուանը: Ազատամարտիկների խնդիրների լուծումը, նրանց համար էական արտօնութիւնների սահմանումը ինչպիսիք են կոմունալ վարձերից ազատումը, անվճար բուժումը, աշխատանքով ապահովումը, անվճար ուսուցումը նրանց երեխաների համար, բնակարանների անվճար յատկացումը, արտօնեալ վարկերը անհրաժեշտ են, ոչ միայն տարրական արդարութիւնը վերականգնելու, այլեւ Հայաստանի ազգային անվտանգութիւնը ամրապնդելու համար: Ծանրագոյն վիճակում են Հայրենական Մեծ պատերազմի մասնակիցները, որոնց թիւը 3 տարի առաջ 16 հազար էր, իսկ այսօր 4000: Հայ ժողովրդի հերոսական անցեալը ներկայացնող այս յարգարժան մարդիկ նոյնպէս դուրս են մնացել պետական հոգածութիւնից եւ ուշադրութիւնից: Ուստի մենք դիմում ենք ազատամարտիկ Սերժ Սարգսեանին, խնդրելով իր վրայ վերցնել այս խնդիրների առաջնահերթ լուծումը:

5. «Հայաստանի աշխարհագրական դիրքը անբարենպաստ է»- նման թէզը հայ մարդու գիտակցութեան մէջ արմատաւորողը կամ աշխարհագրութիւնից ոչ մի գաղափար չունի, կամ պարզապէս թշնամի է, որովհետեւ նպատակը մեր մօտ դատապարտուածութեան, անելանելիութեան, անզօրութեան համոզմունքի հաստատումն է եւ արդիւնքում հարեւանների պահանջներին ենթարկելը: Հայաստանը զբաղեցնում է գերկարեւոր ռազմավարական-աշխարհաքաղաքական դիրք տարածաշրջանում: Դա շատ լաւ հասկանում եւ ընդունում են ԱՄՆ-ը, Ռուսաստանը, Չինաստանը, Իրանը, յատկապէս Թուրքիան եւ բոլոր այն երկրները որոնք սեփական շահեր են հետապնդում Հարաւային Կովկասում: Հայաստանը փակ դարպաս է Թուրք-ամերիկեան ծրագրերի առաջ: Ծրագրեր, որոնց իրականացումը Հայաստանին եւ հայութեանը միայն վնաս են բերելու: Աշխարհագրօրէն, Հայաստանը բարձրադիր երկիր է եւ ի վիճակի է կառավարել հարեւան զգալի տարածքների ջրային բալանսը, ինչը մեծահոգաբար չի արւում: Յիշենք Եփրատի միջոցով Սիրիային զիջումներ պարտադրելու Թուրքիայի գործողութիւնները: Ջրի, արեւի եւ քամու էներգիայի ռեսուրսներով Հայաստանը առաջատար է: Ատրպէյճանի եւ Վրաստանի համեմատ Հայաստանի կլիմայական պայմանները առաւել քան գերադասելի են: Ռազմական գործողութիւնների ժամանակ, Հայաստանի դիրքը տալիս է մեծագոյն առաւելութիւններ եւ այլ բազմաթիւ ակնյայտ առաւելութիւններ, որոնք մի կողմ դրած, մեզ համոզում են, որ ձեր դիրքը շատ վատն է որովհետեւ չունենք ելք դէպի ծով: Իսկ միթէ՞ ծովը միշտ բարիք է:

Կարճ եւս 3 կարծրատիպերի մասին

«Հայ-Թրքական սահմանի բացումը կարագացնի Հայաստանի զարգացումը», իհարկէ կարագացնի, բայց Թուրքիայի եւ Արեւմուտքի ազդեցութեան հաստատումը միջին Ասիայում, թուլացնելով այնտեղ Ռուսաստանի ազդեցութիւնը, իսկ Հայաստանը կը վերածուի Թրքական բազարի:

«Հայաստանը չպէտքէ խառնուի Սփիւռքի գործերին, իսկ Սփիւռքը՝ Հայաստանի»: Այնքան թշնամական է, որ մեկնաբանութեան կարիք չունի:

«Հայաստանը պարէնով ինքնաբաւ լինել չի կարող», իհարկէ, հսկայական գումարներ են պտտւում պարէնի ներմուծման դաշտում, ինչո՞ւ կորցնել: Աւելի լաւ է հողը խոփան դարձնել:

Ընդհանրապէս, կարծրատիպի հաստատումը մասսայի գիտակցութիւնը մանիպուլիացիայի ենթարկելու գործիք է: Որեւէ խնդրի շուրջ արհեստականօրէն ձեւաւորուած կարծրատիպը, հասարակութեանը «ազատում» է մտածելու, վերլուծելու, ստեղծագործելու անհաժեշտութիւնից եւ ձեւաւորում է քաղաքական նոր վարքագիծ:

Շուկայական տնտեսական համակարգը Հայաստանը դարձրել է աղէտի գօտի: Դատէք ինքներդ՝ հողային ռեսուրսների օգտագործման օգտակար գործակիցը կազմում է 10-12 %, արդիւնաբերականի՝ 5-7 %, գիտականի՝ 5-6 %: Որտեղի՞ց լինի զարգացում եւ բարեկեցութիւն: Բայց լիբերալ համակարգը այս հարցում նոյնպէս հնարել է հրաշագործ հաշուարկային մեթոդաբանութիւն: Ազգային վիճագրական ծառայութիւնը մեզ համոզում է, որ 3 անգամից աւել կրճատուած խաղողի այգիներից հաւաքում են նոյնքան եւ աւելի շատ բերք, որ շինարարութեան ծաւալները անընդհատ աճում են այն դէպքում, երբ շինանիւթերի արտադրութիւնը անընդհատ նուազում է: Սա էլ աննպատակ չի: Հետխորհրդային տարածքում ամենաշուկայականացուած երկիր Հայաստանը, որը անցել է ծանրագոյն երկրաշարժի, պատերազմի միջով եւ 18 տարի գտնւում է շրջափակման մէջ, պէտք է անշեղ աճ ցոյց տայ, որպէսզի համակարգի գլխաւոր հովանաւոր ՄԱՀ-ը կարողանայ համոզել եւ նոյն քայքայման դաշտը մտցնել նոր երկրներ: Վերջին 30 տարիներին ՄԱՀ-ը հիմնաւորապէս քայքայել է տասնեակ երկրներ որոնցից են Արգենտինան, Մեքսիկան, Հարաւսլավիան, Ռուանդան, Սոմալին, Ինդոնեզիան, Բրազիլիան, Պերուն եւ այլն: Իսկ երբ ՄԱՀ-ի գործադիր տնօրէն Դոմինիկ Ստրոս Կանը յայտարարեց որ ՄԱՀ- ի առաջարկած տնտեսական մեխանիզմները վնասաբեր , քայքայիչ են ու մեծապէս հիմք են հանդիսացել համաշխարհային ֆինանսական ճգնաժամի հասունացման համար, որ Ուաշինկթոնեան կոնսենսուսը սպառել է իրեն «անմիջապէս շինծու մեղադրանքով կալանաւորուեց: Պաշտօնից հեռացուեց, այնուհետեւ արդարացուեց: Այսպիսին է ՄԱՀ-ը: Աստուած իրենց հետ:

Պետութիւնը նման է ժամացոյցի: Եթէ նրա բոլոր մասնիկները փոխադարձ ներդաշնակուած են, ապա ժամացոյցը ճիշտ է աշխատում: Հայաստանում այն խափանուած եւ չաշխատող է եղել ի սկզբանէ: Պետական կառավարման էֆեկտիւութիւնը չի կարող բարձրանալ միայն խորը կադրային փոփոխութիւններ իրականացնելու միջոցով, նոյնիսկ եթէ դա կատարուի: Համակարգի մասերը գործում են հակասութիւնների, լիազօրութիւնների կրկնութիւնների ու բացերի դաշտում: Կարծում եմ դրա պատճառը այն է, որ պետական մեխանիզմի բաղկացուցիչները չեն համախմբուած մէկ նպատակի՝ ժողովրդին եւ Հայրենիքին անմնացորդ ծառայելու խնդրի շուրջ: Շատերը պարզապէս հակառակ նպատակն են հետապնդում:

Զինուվնիկների պաշտօնական պարտականութիւններով նախատեսուած թոյլտուութիւն եւ համաձայնութիւն տալու իրաւունքների չարաշահումը գոյացրել է հազարաւոր ռենտատեր պորտաբոյծներ: Երկրի տնտեսական մարմինը ամբողջապէս պատուած է նրանցով ու այդ մարմինը ոչ միայն զարգանալ չի կարող, այլեւ շնչահեղձ է լինում: Այս իրավիճակում, իշխանութեան ձեռնարկած ամենաանհրաժեշտ եւ ճիշտ քայլերն իսկ դատապարտուած են ձախողման: Իսկ ո՞րն է ելքը:

1. Ուղղել 21 ամեայ անկախ Հայաստանի ամենամեծ բացթողումը՝ ընդունել Ազգային զարգացման ծրագիր: Այդ ծրագիրը պէտք է ուղենիշ լինի բոլոր իշխանութիւնների, կուսակցութիւնների ու ժողովրդի համար: Այդ ծրագիրը կ՚ապահովի Հայաստանի ներդաշնակ զարգացումը՝ մայրաքաղաքից մինչեւ գիւղ, ներառելով երկրի բնական, տնտեսական, արտադրական, գիտական ողջ ներուժի փոխլրացնող, փոխկապակցուած օգտագործումը: Միայն այս ճանապարհն է որ կ՚ապահովի բարեկեցութիւնը եւ արդարութիւնը երկրում: Սա է որ կը վերականգնի ժողովրդի հաւատը իշխանութեան հանդէպ: Սա է, որ կը չէզոքացնի վերը նշուած կարծրատիպերի գործածութիւնը երկրում: Սա է, որ կը շրջանագծի իշխանութիւնների գործունէութեան դաշտը եւ կը բացառի, երբեմն աւանտիւրիզմի հասնող կամայականութիւնները: Մենք առաջարկում ենք իշխանութեանը ստեղծել Ազգային գաղափարախօսութեան եւ Ազգային զարգացման ծրագրի մշակման յանձնաժողով բոլոր շահագրգիռ ուժերի մասնակցութեամբ:

2. Տարիներ շարունակ, խանդավառութեամբ կատարելով ՄԱՀ-ի տնտեսական կառավարման ոլորտում պետութեան դերի նուազեցմանն ուղղուած յանձնարարականները, այսօր ճիւղային նախարարութիւնները զրկուել են ոլորտի կառավարում իրականացնելու հնարաւորութիւններից եւ վերածուել են պարզապէս խորհրդատուական մարմինների: Կուտակուել են, հազարաւոր չլուծուած եւ օր-օրի ծանրացող խնդիրներ, որոնք իբր պէտք է լուծեր «ինքնակարգաւորուող շուկան»: Արդիւնքում Հայաստանը դարձել է կուտակուող հոգսերի երկիր: Ընդ որում, հոգսերը օր օրի ծանրանում են եւ ժողովրդի եւ իշխանութեան ուսերին: Սխալը ակնյայտ է, ուրեմն օր առաջ պէտք է սկսել սխալի ուղղումը, իրականացնելով անցում լիբերալից սոցիալ-դեմոկրատական համակարգի: Ինչո՞ւ սոցիալ-դեմոկրատականի:

Որովհետեւ.

1. Սոցիալ-դեմոկրատիան պատասխանատւութիւն է կրում բնակչութեանը աշխատանքով ապահովելու համար, ոչ թէ այդ հարցում «նպաստում է», ինչպէս սահմանում է այսօր գործող Սահմանադրութիւնը(հ. 48-2) :

2. Սոցիալ- դեմեկրատիան պատասխանատու է բնակչութեան առողջութեան պահպանման համար, ոչ թէ դրան «նպաստում է» (հ. 48-4):

3. ՍԴ ապահովում է երիտասարդութեան մասնակցութիւնը երկրի քաղաքական, տնտեսական եւ մշակութային կեանքին, ոչ թէ «նպաստում» (հ.48-5):

4. ՍԴ ապահովում է գիտութեան զարգացումը, ոչ թէ «նպաստում» (h. 48-9):

5. ՍԴ ապահովում է անվճար բարձրագոյն եւ այլ մասնագիտական կրթութեան զարգացումը, ոչ թէ «նպաստում» (h. 48-8):

6. ՍԴ թոյլատրում է միայն պետական մենաշնորհ, այն էլ ռազմավարական կարեւորութիւն ունեցող ոլորտներում, ոչ թէ մասնաւորին(հ. 31-1):

Կարծում եմ, բոլորիս համար ակնյայտ է սոցիալ-դեմոկրատական արժեհամակարգի պահանջները ապահովող նոր Սահմանադրութեան ընդունման անհրաժեշտութիւնը, ինչից յետոյ կիրականացուի անցում հին համակարգից նոր համակարգ: Սա է, որ կը կարողանայ կասեցնել Հայաստանի քայքայման գործընթացը եւ դուրս բերել զազացման ուղի: Սա է, որ կ՚ապահովի սոցիալական արդարութիւնը եւ հաւասարութիւնը Հայաստանում:

Ո՞վ կարող է իրականացնել այս ծրագիրը: 1. Եթէ իշխանութեան ներսում ձեւաւորուի հայրենասէր եւ սրտացաւ մարդկանց միասնական թիմ, ապա իշխանութիւնը, քանզի բոլոր անհրաժեշտ լծակները այն տեղ կան: Այս դէպքում ժողովուրդը շատ արագ կը զգայ թեթեւացում: Խնդիրը կայանում է նրանում թէ իշխանութիւնը դէմքով շուռ կը գայ դէպի ժողովուրդ, թէ շարունակելու նոյն կերպ: Չէ որ կուտակուող հոգսերի Հայաստանը նաեւ նրանցն է: 2. Ժողովուրդը, եթէ համոզուի որ իշխանութեան վրայ յոյս դնելը ծիծաղելի է: Այս դէպքում մենք կը համախմբենք վայրի լիբերալիզմի համակարգը սոցիալ-դեմոկրատականով փոխելու գաղափարի նուիրեալներին հայ ազգի բոլոր շերտերից, քանի որ խնդիրը համազգային է եւ վերաբերւում է բոլորին, բացի նրանցից, ովքեր այս համակարգը դարձրել են իրեն կերամսուրը: Առանձին ոչ ոք ի վիճակի չի իրականացնել համակարգի փոփոխում: Հարցս ուղղում եմ ձեզ, կարո՞ղ ենք միաւորել մեր ջանքերը Հայաստանի համար կարեւորագոյն այս գործում:

ՔԱՋ ՆԱԶԱՐ

ՈՒԴԻԴ ԵԹԵՐ ՇՕ

Ամէն Կիրակի երեկոյեան

ժամը 10:00-ից 12:30

Կլէնտէյլի 380-րդ կայանից

ՄԱՀԱԶԴ

ԿԱՐԱՊԵՏ ՓՈԼԱՏԵԱՆ
(Ծնեալ՝ 1924, Հալէպ)

*Սրտի դառն կսկիծով կը գուժենք մեր սիրեցեալ ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր եւ հարազատին **ԿԱՐԱՊԵՏ ՓՈԼԱՏԵԱՆ**ի մահը որ պատահեցաւ Երեքշաբթի, Յուլիս 12, 2011ին:*

Թաղման եկեղեցւոյ կարգը պիտի կատարուի Ուրբաթ, Յուլիս 15, 2011, կ.ե. ժամը 1ին, Փասատինայի Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ մէջ, 58 S. Sierra Madre Blvd., ապա թաղման գերեզմանի կարգը՝ Live Oak Memorial Park գերեզմանատան մէջ, 300 E. Duarte Rd., Monrovia, CA 91016 (Tel. 626-359-5311):

Սգակիրներ՝
Այրին՝ Մարի Փոլատեան
Զաւակները՝ Յովհաննէս եւ Սալբի Փոլատեան եւ զաւակները
Գրիգոր եւ Ջեփիւռ Փոլատեան եւ զաւակները
Քնար եւ Վազգէն Պողարեան եւ զաւակները
Եւ համայն հարազատները, խնամիները եւ բարեկամները ամէնուրեք:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵԳԷՈՆԸ

Շարունակուած էջ 14-էն

Թարգմանների Միաբանութիւն, հայերէն դասեր առել հայագէտ միաբան՝ Արսէն Ղազիկեանից: Յաճախել Մարսէյլի համալսարան, վկայուել գրականութեան ու իրաւաբանութեան «Պսակաւոր Արուեստից» տիտղոսին:

Առաջին Համաշխարհային Պատերազմին զինուորագրուել է ֆրանսական բանակ: Ծառայել նաւատորմում որպէս թարգման-քոմիսէր, զբաղեցրել այլ բարձր պաշտօններ: 1915 թուականի Սեպտեմբերին հանդիսացել Տէսէքս գրահաւորի զինուորական կցորդը:

Ֆրանսական ռազմանաւեր էին պարեկել Միջերկրական ծովի Մուսա Լերան յարող ափերը: Ռազմանաւի նաւազները լերան վրայ կարմիր խաչով սպիտակ պաստառ էին նկատել: Կռահելով, որ այդ լեռներում միայն Քրիստոնեայ հայեր կարող էին բնակած լինել, յայտնել էին նաւում պաշտօնաւորող ծովային սպայ Տիրան Թէքէեանին: Մուսա Լեռցիների պատուիրակներ էին բարձրացել ռազմանաւ, պատմել իրենց կռուի մասին:

Տիգրան, ռազմանաւից ու ծովափից հետեւել էր լերան վրայ ընթացող մարտերի առանձին դրուագներին: Միջնորդել ու կազմակերպել էր իրենց լեռներում կռուի ելած 4200 մուսալեռցեիների տարահանումը Եգիպտոսի Փոր Սայիտ նաւահանգիստ: Իր նախնիների ոգու հրայրքը սրտում կարողացել էր համատեղել ֆրանսացի ծովային սպայի ծառայողական յանձնառութիւններն ու հոգու պարտքը հերոսական պայքարի ելած իր ցեղի մի հատուածի նկատմամբ: Իրապէս յիշողութեան արժանի մեծի գործ, ոչնչացումից փրկել հազար-հազար ցեղակիցներին, հայոց մի սխրանքը եւս տանել աշխարհին:

Ինչպէս բոլոր հայերը, այնպէս էլ Տիրանի երազանքն էր, դաշնակիցների յաղթանակից յետոյ, տեսնել Հայկական Կիլիկեան Ֆրանսայի հովանիի ներքոյ ինքնավար դարձած: Սկանատեսը Անգլիական ու Ֆրանսական խարդաւանքների, յուսալքուած Մարսէյլ էր վերադարձել:

1925 թուականին, նրան շնորհուել էր «Շըւալիէ տը լա Լեժիոն Տ'օննէօր» շքանշան: Երկրորդ համաշխարհային Պատերազմին նորէն ծառայել էր ֆրանսական ծովակալութիւնում որպէս առաջին կարգի սպայ: 1952 թուականին, արժանացել «Լէյիոն Տ'օննէօր» սպայական տիտղոսին: Երկար տարիներ հանդիսացել է ֆրանսական բանակի նախկին հայ կամաւորների պատուոյ նախագահ: 1967 թուականին, 80 ամեայ անզուգական հայու մահն էին գուժել հայկական ու ֆրանսական բազում լրագրեր:

REQUEST FOR PROPOSALS (RFP# 7552)
NATIONAL EXECUTIVE RECRUITMENT SERVICES FOR PRESIDENT & CEO

The Housing Authority of the City of Los Angeles invites proposals from qualified national executive search firms to assist in the selection of a President and CEO. The qualifications for the ideal candidate for the position of President and CEO are defined by the Board of Commissioners. Copies of the RFP may be obtained beginning June 27, 2011 online at www.hacla.org/ps. Proposals will be accepted at 2600 Wilshire Blvd, #3100, Los Angeles, CA 90057, until 2:00 P.M., July 20, 2011.

7/7, 8/4/11
CNS-2127133#
MASSIS WEEKLY

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԹԱԳՈՒՀԻ ԵԹԵՐԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 24 Յուլիս 2011ին Փասատինայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի:

Խնդրողներ՝
Զաւակը՝ Տէր եւ Տիկ. Թոմաս Եթերեան եւ զաւակունք
Տիար Սարգիս Աթամեան եւ զաւակունք
Տէր եւ Տիկ. Յակոբ Յակոբեան եւ զաւակունք
Տէր եւ Տիկ. Փարամազ Գիպարեան եւ զաւակը
Ցիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ:

ՍԹՐԵՍՆԵՐՆ ՈՒ ՆԵՎՐՈԶՆԵՐԸ ԿԱՆԽԻՈՒՄ ԵՆ

Շարունակուած էջ 17-էն

նում է մաշկի մէջ վիտամին D-ի արտադրութիւնը: Իսկ լաբորատոր թեստերն ասում են, որ կրծքի բջիջները կարող են վիտամին D-ն վերափոխել հակաքաղցկեղային հորմոնի:

Գանատացի գիտնականները համեմատել են կրծքագեղձի քաղցկեղ ունեցող 3101 կանանց՝ 3471 առողջ կանանց հետ: Իւրաքանչիւր մասնակցին հարցնում էին, թէ ինչքան ժամանակ էր նա Ապրիլից Հոկտեմբեր ամիսներին անցկացնում արեւի տակ դեռահաս տարիքում, 20 տարեկանում, 30, 40, 50 եւ 60-70 տարեկանում:

Արդիւնքները վկայում էին այն մասին, որ այն կանայք, ովքեր դեռահաս տարիքում արեւի տակ անցկացնում էին շաբաթական գոնէ 21 ժամ, 29%-ով աւելի քիչ էին տառապում քաղցկեղով, քան նրանք, ովքեր արեւի տակ անցկացնում էին օրական 1 ժամից էլ քիչ:

Իսկ 40-50 տարեկան այն կանանց մօտ, ովքեր արեւի տակ անցկացնում էին համեմատաբար շատ ժամանակ, քաղցկեղի առաջացման հաւանականութիւնը նուազում էր 26%-ով: 60-70 տարեկան կանանց մօտ 50%-ով նուազում էր ուռուցքի առաջացման հաւանականութիւնը:

Doctors.am-ի փոխանցմամբ՝ Հարվըրտի առողջութեան ընդհանուր դպրոցի մասնագէտները, ովքեր 20 տարի շարունակ հետեւում էին մօտ 119 000 չափահաս մարդկանց առողջական վիճակին, բացայայտեցին, որ այն տղամարդիկ, ովքեր օրական ստանում էին վիտամին D-ի առնուազն 600 ME քանակը՝ 16%-ով ավելի քիչ էին խնդիրներ ունենում սրտի հետ, քան նրանք, ովքեր ստանում էին 100 ME: Կանանց դէպքում այս սկզբունքը չէր գործում:

ԱՄԱՌ. ՇՈԳ, ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ

Շարունակուած էջ 17-էն

բառիս բուն իմաստով՝ սպանել. չէ՞ որ ջերմափոխանակութիւնն աւելանում է 5 անգամ: Մի ելք կայ. կամ պէտք է պարապմունքները տեղափոխել օդափոխուող դահլիճներ կամ էլ հրաժարուել պարապմունքներից, մինչեւ շոգերը կոտրուեն:

5. Փողոցում անտանելի շոգ է, իսկ տանն ունէք օդափոխիչ:

Սակայն յաճախ դրանք ոչ թէ փրկութիւն են, այլ վնաս, մրսելու ու հիւանդանալու վտանգ: Ուստի յիշէք, որ դրսի ու ներսի ջերմութեան տարբերութիւնը պէտք է առաւելագոյնը 10 աստիճան լինել: Ու տուն վերադառնալով անմիջապէս օդափոխիչի մօտ մի նստէք: Սկզբում «հովացէք», ապա յետոյ, ցանկութեան դէպքում նոր միայն կարող էք օդափոխիչն աշխատեցնել:

6. Հնարաւորութեան դէպքում տնից կամ շէնքից դուրս մի եկէք ժամը 9-18-ն ընկած ժամանակահատուածում, քանի որ դա համընկնում է արեգակնային ակտիւութեան շրջանի հետ: Եթէ ստիպուած էք այդ ժամերին փողոցում գտնուելու, ապա հագնուէք թեթեւ, աւելորդ չէ գլխարկը, որն արեգակի ուղիղ կիզիչ ճառագայթներից կը պաշտպանի ձեզ:

7. Ամառը ջրային պրոցեդուրաների ժամանակն է: Լողափ, ջրաւազան, ջրաշխարհ, դրանք կարելի է իրաւամբ ամառուայ համար դրախտավայրեր համարել: Սակայն սա եւս անվտանգ չէ. լսե՞լ էք, գիտէ՞ք ինչ է օտիտը, աւելի պարզ՝ ականջի բորբոքումը: Բժիշկները կատակով օտիտն այլ կերպ անուանում են «լողորդի ականջ»: Լողալու ժամանակ ջուր է լցւում ականջի մէջ, իսկ խոնաւ միջավայրը նպաստում է ականջի բորբոքմանը:

Դրա համար օգտուէք լողագլխարկներից:

8. Քրոնիկ հիւանդութիւններ ունեցող մարդիկ նոյնպէս պէտք է ծայրահեղ զգոյշ լինեն: Արեան բարձր ճնշում ունեցողնե՛ր, հետեւէք ձեզ բուժող բժշկի խորհուրդներին, դեղորայքի չափաբաժնի շուրջ, քանի որ շոգին ճնշումն անկայուն է դառնում: Սրտի իշեմիկ հիւանդութիւն ախտորոշմամբ անձինք պէտք է ձեռնպահ մնան շարժողական ակտիւութիւնից:

Կաթուած տարած մարդկանց նոյն խորհուրդն է տրւում: Բացի այդ, միօրինակ աշխատանքից հեռու մնացէք ու գլուխը կախած դիրքից խուսափէք:

Ու վերջում, զաւեշտական է, սակայն ամառուայ տապին երազում ենք ձիւնառատ ձմեռուայ մասին: Սակայն, որքան էլ ամառը շոգ լինի, միեւնոյն է, պէտք չէ մոռանալ, որ ամէն լաւ ու վատ բան վերջ ունի:

ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԲԱՐՍԵՂԵԱՆ

ArmenienInfo.net
News. Informationen. Kommentare.

ARMENIAN COMMUNITY COALITION of Pasadena

Pasadena Armenian Community Coalition
PACC

PRESENTS

4th Annual *Armenian Identity* FESTIVAL

SUNDAY JULY 31, 2011

12:00PM-8:00PM VICTORY PARK
2575 PALOMA STREET, PASADENA

CITY OF PASADENA • INCORPORATED JUNE 1886

CO-SPONSORED BY:
THE CITY OF PASADENA

CELEBRATING PASADENA'S 125TH ANNIVERSARY

FOOD • LIVE MUSIC • BOOTHS
CHILDREN'S ACTIVITIES
FREE ADMISSION • FREE PARKING

ARMENIAN COMMUNITY COALITION OF PASADENA
P.O. BOX 70548 • PASADENA, CA 91117
(626) 399-1799 • pcccoalition@gmail.com • www.acc-us.org